

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DOĞU KARADENİZ'DE (GİRESUN-HOPA) 2009-2014 YILLARI
ARASINDA SU ÜRÜNLERİ AVCILIK İHLALLERİNİN
İNCELENMESİ

Ali AYAZ

TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. RAHŞAN EVREN MAZLUM

TEZ JÜRİLERİ
DOÇ. DR. SABRİ BİLGİN
DOÇ. DR. CEMALETTİN ŞAHİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
SU ÜRÜNLERİ ANABİLİM DALI

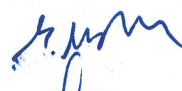

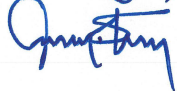
RİZE-2015

Her Hakkı Saklıdır

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**DOĞU KARADENİZ' DE (GİRESUN-HOPA) 2009-2014 YILLARI ARASINDA SU
ÜRÜNLERİ AVCILIK İHLALLERİNİN İNCELENMESİ**

Yrd. Doç. Dr. Raşan Evren MAZLUM danışmanlığında, Ali AYZ tarafından hazırlanan bu çalışma, Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla oluşturulan jüri tarafından 12/06/2015 tarihinde Su Ürünleri Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Unvanı Adı Soyadı	İmzası
Başkan :	Yrd.Doç.Dr. Raşan Evren MAZLUM	
Üye :	Doç.Dr. Sabri BİLGİN	
Üye :	Doç.Dr. Cemalettin ŞAHİN	

Prof. Dr. Selami ŞAŞMAZ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ

ÖNSÖZ

Bu çalışma, Sahil Güvenlik Trabzon Grup Komutanlığı bağlularının tarafından Trabzon-Hopa arasında tespit edilen usulsüzlükler incelenerek hazırlanmıştır. Trabzon-Hopa en çok karşılaşılan ihlaller tespit edilerek çözüm önerileri sunulmuştur.

Yüksek Lisans danışmanlığımı üstlenen, eğitimim boyunca her türlü desteği sağlayan, konunun yazım aşamasında benden desteğini esirgemeyen değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Raşan Evren MAZLUM'a teşekkür ederim.

Bu çalışma süresince desteğini ve yardımlarını benden esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Sabri BİLGİN, Doç. Dr. Göktuğ DALGIÇ ve Necati HACIMURTEZAOĞLU'na teşekkür ederim.

Ayrıca Sahil Güvenlik Trabzon Grup Komutanı SG Yarbay Sinan MAMAK ve Kd.Bçvş. Alper EGEN'e desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Bu günlere gelmemde maddi ve manevi her türlü destek sağlayan başta ailem olmak üzere eşim Emine AYZ, abim Aytekin AYZ'a ve Buğra ALAÇAM'a sonsuz teşekkür ederim.

Ali AYZ

TEZ ETİK BEYANNAMESİ

Tarafımdan hazırlanan Doğu Karadeniz’de (Giresun-Hopa) 2009-2014 Yılları Arasında Su Ürünleri Avcılık İhlallerinin İncelenmesi başlıklı bu tezin, Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiđi Yönergesindeki hususlara uygun olarak hazırladığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal işlemleri kabul ettiğimi beyan ederim.
06/07/2015

Ali AYZ

Uyarı: Bu tezde kullanılan özgün ve/veya başka kaynaklardan sunulan içeriğin kaynak olarak kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖZET

DOĞU KARADENİZ'DE (GİRESUN-HOPA) 2009-2014 YILLARI ARASINDA SU ÜRÜNLERİ AVCILIK İHLALLERİNİN İNCELENMESİ

Ali AYAZ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Su Ürünleri Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Yrd.Doç.Dr. Rahşan Evren MAZLUM

Bu çalışmada 2009-2014 yılları arasında Sahil Güvenlik Komutanlığının Giresun – Hopa arasında gerçekleştirilen su ürünleri avcılık faaliyetlerinin kontrolleri sonucunda elde edilen veriler kullanarak su ürünleri yasaklarına yönelik ihlaller incelenmiştir. Giresun, Trabzon, Rize, Artvin illerinde yapılan kontrollere bakıldığında ihlalin en yüksek olduğu ilin Trabzon, en düşük olduğu ilin ise Artvin olduğu görülmüştür. Avcılık türleri bakımından gırgır ağları ile avcılık yapan teknelere kesilen ceza miktarlarının diğer avcılık türlerine göre fazla olduğu belirlenmiştir (594.216.000.000 ₺). Voli ağları ile avcılık türünün ceza miktarı bakımından en düşük değere sahip olduğu görülmektedir (923 ₺). Kişilere uygulanan idari para cezaları illere göre sırasıyla Trabzon (114 kişi), Artvin (91 kişi), Rize (32 kişi) ve Giresun (32 kişi) şeklindedir. Suçun niteliği bakımından saha ihlallerinin en yüksek seviyede olduğu bunu sırasıyla belge, teknik usul ihlali, boy, zaman ihlallerinin takip ettiği görülmüştür.

2015, 60 sayfa

Anahtar kelimeler: Karadeniz, Su Ürünleri, Avlanma Yasakları, Avcılık İhlalleri

ABSTRACT

INVESTIGATION of FISHERIES VIOLATIONS in THE EASTERN BLACK SEA (GİRESUN-HOPA) BETWEEN 2009 AND 2014

Ali AYAZ

**Recep Tayyip Erdoğan University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Fisheries
Master Thesis
Supervisor: Yrd. Doç. Dr. Rağsan Evren MAZLUM**

In this study, the fishing violations data were examined during fishing activities conducted in 2009-2014 between Giresun and Hopa. The data was obtained from by Turkish Coast Guard are of the ban on hunting aquaculture were examined. When considering the data for Giresun, Trabzon, Rize, Artvin, the highest violation was recorded in Trabzon. However, the lowest one was in Artvin. Considering the fishing techniques, purse seines have the highest the amount of the fines imposed (594.216 billion ₺). On the other hand, Volin network have the lowest value (923 ₺). The fines imposed on people were Trabzon (114 people), Artvin (91 people), Rize (32 people), and Giresun (32 people), respectively. In terms of the type of the crime, the highest level of violations comes from the field violations and the technical procedural violations, height and time, respectively.

2015, 60 pages

Key words: Black Sea, Fisheries, Fishing bans, Fisheries violations,

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
TEZ ETİK BEYANNAMESİ	II
ÖZET	III
ABSTRACT	IV
İÇİNDEKİLER	V
ŞEKİLLER DİZİNİ	XI
TABLolar DİZİNİ	X
SEMBOLLER ve KISALTMALAR DİZİNİ	XII
1. GENEL BİLGİLER	1
1.1. Giriş	1
1.2. Karadeniz'in Genel Özellikleri	5
1.3. Türkiye'deki Su Ürünleri Üretimi	9
1.4. Doğu Karadeniz'in Su Ürünleri Avcılığındaki Yeri	12
1.5. Araştırma Bölgesinde Mevcut Su Ürünleri Yasakları	13
1.6. Ülkemizde Su Ürünleri Avcılığını Kontrol Eden Kurumlarımız	20
2. YAPILAN ÇALIŞMALAR	21
2.1. Materyal	21
2.1.1. Araştırma Sahası	21
2.1.2. Araştırmada Değerlendirilen Balıkçı Tekneleri	21
2.1.3. Araştırma Sahasında Gemi/Teknelerin Yanaşabileceği Sahil Yapıları	22
2.2. Yöntem	23
3. BULGULAR	24
3.1. Ticari ve Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğler Kapsamında 2009 - 2014 Yılları Arasında Araştırma Sahasındaki İhlaller	24
3.1.1. İllere Göre İhlaller	24
3.1.1.1. İllere Göre İhlal Sayıları	24
3.1.1.1.1. Artvin İlindeki İhlal Sayıları	24
3.1.1.1.2. Rize İlindeki İhlal Sayıları	24
3.1.1.1.3. Trabzon İlindeki İhlal Sayıları	25

3.1.1.1.4.	Giresun İlindeki İhlal Sayıları	25
3.1.1.2.	İllere Göre İdari Para Cezaları.....	26
3.1.1.2.1.	Artvin İlindeki İdari Para Cezaları	26
3.1.1.2.2.	Rize İlindeki İdari Para Cezaları	26
3.1.1.2.3.	Trabzon İlindeki İdari Para Cezaları.....	27
3.1.1.2.4.	Giresun İlindeki İdari Para Cezaları	27
3.1.1.3	Avcılık Türlerine Göre İhlallerin İllere Göre Dağılımı	28
3.1.1.3.1.	Artvin İlinde Avcılık Türlerine Göre İhlallerin Dağılımı	28
3.1.1.3.2.	Rize İlinde Avcılık Türlerine Göre İhlallerin Dağılımı	28
3.1.1.3.3.	Trabzon İlinde Avcılık Türlerine Göre İhlallerin Dağılımı	29
3.1.1.3.4.	Giresun İlinde Avcılık Türlerine Göre İhlallerin Dağılımı	30
3.1.1.4.	İllere Göre İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı	30
3.1.1.4.1.	Artvin İlindeki İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı.....	30
3.1.1.4.2.	Rize İlindeki İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı.....	31
3.1.1.4.3.	Trabzon İlindeki İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı	31
3.1.1.4.4.	Giresun İlindeki İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı.....	32
3.1.1.5.	İllere Göre İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları.....	32
3.1.1.5.1.	Artvin İlindeki İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları	32
3.1.1.5.2.	Rize İlindeki İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları	33
3.1.1.5.3.	Trabzon İlindeki İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları	33
3.1.1.5.4.	Giresun İlindeki İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları	34
3.1.2.	Giresun-Artvin İlleri Arasındaki İhlallerin Aylara Göre Değerlendirilmesi.....	34
3.1.2.1.	Giresun-Artvin İlleri Arasındaki İhlal Sayılarının Niteliğinin Aylara Göre Değerlendirilmesi	34
3.1.2.2.	Giresun-Artvin İlleri Arasındaki İhlal Sayılarının Avcılık Türü Bakımından Aylara Göre Değerlendirilmesi	35
3.1.3.	İllere Göre Suçların Değerlendirilmesi.....	36
3.1.3.1.	Artvin İlinde Suçların Değerlendirilmesi.....	36
3.1.3.2.	Rize İlinde Suçların Değerlendirilmesi.....	37
3.1.3.3.	Trabzon İlinde Suçların Değerlendirilmesi	39

3.1.3.4.	Giresun İlinde Suçların Değerlendirilmesi.....	41
3.1.4.	İllere Göre İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından Değerlendirilmesi	43
3.1.4.1.	İllere Göre İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları	43
3.1.4.1.1.	Artvin İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları	43
3.1.4.1.2.	Rize İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları	43
3.1.4.1.3.	Trabzon İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları	44
3.1.4.1.4.	Giresun İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları	44
3.1.4.2.	İllere Göre İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından Kesilen İdari Para Cezaları	45
3.1.4.2.1.	Artvin İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından Kesilen İdari Para Cezaları	45
3.1.4.2.2.	Rize İlindeki İhlal Yapan Şahısları Görevleri Açısından Kesilen İdari Para Cezaları	45
3.1.4.2.3.	Trabzon İlindeki İhlal Yapan Şahısları Görevleri Açısından Kesilen İdari Para Cezaları.....	46
3.1.4.2.4.	Giresun İlindeki İhlal Yapan Şahısları Görevleri Açısından Kesilen İdari Para Cezaları.....	46
3.2.	1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu Kapsamında 2009-2014 Yılları Arasında Araştırma Sahasında El Konulan Malzemeler	47
3.2.1.	İllere Göre El Koyulan Av Araç/Gereçleri	47
3.2.1.1.	Artvin İlinde El Koyulan Av Araç/Gereçleri	47
3.2.1.2.	Rize İlinde El Koyulan Av Araç/Gereçleri	47
3.2.1.3.	Trabzon İlinde El Koyulan Av Araç/Gereçleri	48
3.2.1.4.	Giresun İlinde El Koyulan Av Araç/Gereçleri	48
3.2.2.	İllere Göre El Koyulan Su Ürünleri Miktarları	49
3.2.2.1.	Artvin İlinde El Koyulan Su Ürünleri Miktarları	49
3.2.2.2.	Rize İlinde El Koyulan Su Ürünleri Miktarları	49
3.2.2.3.	Trabzon İlinde El Koyulan Su Ürünleri Miktarları	50
3.2.2.4.	Giresun İlinde El Koyulan Su Ürünleri Miktarları	50
3.2.3.	İllere Göre El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri	51

3.2.3.1.	Artvin İlinde El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri	51
3.2.3.2.	Rize İlinde El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri	51
3.2.3.3.	Trabzon İlinde El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri	51
3.2.3.4.	Giresun İlinde El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri	52
4.	TARTIŞMA ve SONUÇLAR	53
5.	ÖNERİLER	56
KAYNAKLAR		58
ÖZGEÇMİŞ		60

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.	2004-2013 Yılları Arasında Türkiye Genelinde Yetiştiricilik ve Avcılık Yoluyla Elde Edilen Su Ürünleri (TÜİK 2013).....	10
Şekil 2.	Bölgelere Göre Avcılık Yoluyla Elde Edilen Su Ürünleri Miktarları (TÜİK 2013).....	11

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1.	2002-2013 yılları arasında Türkiye genelinde yetiştiricilik ve avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri (TÜİK, 2013)	9
Tablo 2.	Türkiye genelindeki ruhsatlı balıkçı teknelerinin bölgelere göre dağılımı ((1-4,9 metre arasındaki tekneler hariç)	12
Tablo 3.	Doğu Karadeniz’de balıkçı teknelerinin türlere göre dağılımı (0-4,9 metre arasındaki tekneler hariç) (TÜİK, 2013)	13
Tablo 4.	Giresun-Artvin arasındaki kıyı yapıları sayısı (XI.Bölge Müdürlüğü, 2013)	22
Tablo 5.	Giresun-Artvin arasındaki kıyı yapılarının kapasiteleri (XI.Bölge Müdürlüğü, 2013)	22
Tablo 6.	Artvin ilinde kesilen idari para ceza sayılarının ilçelere göre dağılımı	24
Tablo 7.	Rize ilinde kesilen idari para ceza sayılarının ilçelere göre dağılımı	24
Tablo 8.	Trabzon ilinde kesilen idari para ceza sayılarının ilçelere göre dağılımı	25
Tablo 9.	Giresun ilinde kesilen idari para ceza sayılarının ilçelere göre dağılımı	25
Tablo 10.	Artvin ilinde kesilen idari para cezalarının ilçelere göre dağılımı	26
Tablo 11.	Rize ilinde kesilen idari para cezalarının ilçelere göre dağılımı	26
Tablo 12.	Trabzon ilinde kesilen idari para cezalarının ilçelere göre dağılımı.....	27
Tablo 13.	Giresun ilinde kesilen idari para cezalarının ilçelere göre dağılımı	27
Tablo 14.	Artvin ilinde avcılık türlerine göre ihlallerin dağılımı.....	28
Tablo 15.	Rize ilinde avcılık türlerine göre ihlallerin dağılımı.....	28
Tablo 16.	Trabzon ilinde avcılık türlerine göre ihlallerin dağılımı.....	29
Tablo 17.	Giresun ilinde avcılık türlerine göre ihlallerin dağılımı	30
Tablo 18.	Artvin ilinde ihlallerin niteliğine göre ihlal sayılarının dağılımı.....	30
Tablo 19.	Rize ilinde ihlallerin niteliğine göre ihlal sayılarının dağılımı.....	31
Tablo 20.	Trabzon ilinde ihlallerin niteliğine göre ihlal sayılarının dağılımı.....	31
Tablo 21.	Giresun ilinde ihlallerin niteliğine göre ihlal sayılarının dağılımı	32
Tablo 22.	Artvin ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarının Dağılımı.....	32
Tablo 23.	Rize ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarının dağılımı	33
Tablo 24.	Trabzon ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para	

	cezalarının dağılımı.....	33
Tablo 25.	Giresun ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarının dağılımı	34
Tablo 26.	Giresun-Artvin illeri arasındaki ihlal sayılarının niteliğinin aylara göre dağılımı	34
Tablo 27.	Giresun-Artvin illeri arasındaki ihlal sayılarının avcılık türlerinin aylara göre dağılımı	35
Tablo 28.	Artvin ilinde suç unsurları ve sayıları.....	36
Tablo 29.	Rize ilinde suç unsurları ve sayıları.....	37
Tablo 30.	Trabzon ilinde suç unsurları ve sayıları	39
Tablo 31.	Giresun ilinde suç unsurları ve sayıları.....	41
Tablo 32.	Artvin ilinde ihlal yapan şahısların görev dağılımı	43
Tablo 33.	Rize ilinde ihlal yapan şahısların görev dağılımı	43
Tablo 34.	Trabzon ilinde ihlal yapan şahısların görev dağılımı.....	44
Tablo 35.	Giresun ilinde ihlal yapan şahısların görev dağılımı	44
Tablo 36.	Artvin ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları.....	45
Tablo 37.	Rize ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları.....	45
Tablo 38.	Trabzon ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari Para cezaları.....	46
Tablo 39.	Giresun ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları.....	46
Tablo 40.	Artvin ilinde el koyulan av araçları sayılarının dağılımı	47
Tablo 41.	Rize ilinde el koyulan av araçları sayılarının dağılımı	47
Tablo 42.	Trabzon ilinde el koyulan av araçları sayılarının dağılımı.....	48
Tablo 43.	Giresun ilinde el koyulan av araçları sayılarının dağılımı	48
Tablo 44.	Artvin ilinde el koyulan su ürünleri miktarları.....	49
Tablo 45.	Rize ilinde el koyulan su ürünleri miktarları.....	49
Tablo 46.	Trabzon ilinde el koyulan su ürünleri miktarları.....	50
Tablo 47.	Giresun ilinde el koyulan su ürünleri miktarları.....	50
Tablo 48.	Artvin ilinde el konulan sahipsiz av araçlarının dağılımı	51
Tablo 49.	Rize ilinde el konulan sahipsiz av araçlarının dağılımı	51
Tablo 50.	Trabzon ilinde el konulan sahipsiz av araçlarının dağılımı	51
Tablo 51.	Giresun ilinde el konulan sahipsiz av araçlarının dağılımı	52

SEMBOLLER ve KISALTMALAR DİZİNİ

°	Derece
₺	Türk Lirası
m	Metre
cm	Santimetre
mm	Milimetre
km ²	Kilometrekare
m ³	Metreküp
km ³	Kilometreküp
%	Yüzde oranı
vb.	Ve benzeri
vd.	Ve diğerleri
g/gr	Gram
mg	Miligram
kg	Kilogram
L	Litre
O ₂	Oksijen
H ₂ S	Hidrojen sülfür
Doç. Dr.	Doçent Doktor
Yrd.Doç.Dr	Yardımcı Doçent Doktor
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Giriş

Hızla artan dünya nüfusu 2010 yılında 6,9 milyar kişiye ulaştı. 2050 yılında ise dünya nüfusunun 9 milyarı geçmesi beklenirken Türkiye nüfusunun ise 97 milyonu aşacağı tahmin ediliyor.(<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/16327047.asp>) Dünya nüfusunun bu hızlı artışı giderek büyüyen bir besin sorununu gündeme getirmekte ve sorunun çözümü için su ürünleri, özellikle balıklar insanoğlu için önemli bir kaynak olarak görülmektedir. Birçok balık türü insanların önemli besinleri arasında yer almakta, bir kısmı da hayvani besin ve hammadde olarak ticari önem taşımaktadır. Bu sebeple balıklar ve balıkçılık birçok ülkenin ekonomisinde önemli rol oynamaktadır. Hayvansal proteine olan ihtiyacın giderek artması, bu ilişkiyi daha da güçlendirmektedir. Ülkemiz için vazgeçilmez hazinelerle dolu olan denizlerimizin güvenliğinin sağlanması ve içerdiği ekonomik değerlerin yok edilmeden tüketilmesi oldukça önemlidir. Dünya nüfusunun hızla artması ve doğal besin kaynaklarının sınırlı olması, bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Ortaya çıkan bu sorunlar da insanları bu kaynakları korumaya ve daha bilinçli kullanmaya zorlamaktadır. Su ürünlerinin hassas bir denge içinde bulunduğu sucul ortam, insanların çeşitli amaçlarla yaptıkları müdahalelerle bozulmaktadır. Doğal besin kaynakları arasında önemli bir yere sahip su ürünlerinin, bilinçsizce ve teknolojideki gelişmelere paralel olarak yoğun kullanımı ve tüketimi, insanoğlunu dolaylı ve doğrudan etkileyen bu kaynakların gerektiği gibi değerlendirilememesi ve yeterince korunamaması gibi problemleri ortaya çıkarmaktadır.

Bu dengenin korunması ve sucul ortamın bilinçli kullanılması çok önemlidir. Bu nedenle çevre kirliliği, özellikle aşırı avcılık gibi ekolojik dengeyi bozan etkenlerin belirlenip, kontrol altına alınması gerekmektedir (Sezen, 2005).

Balıkçılık sektörünün denetim altına alınması ve optimal yönetilmesi, canlı kaynaklarının iyi izlenmesi ve ölçülmesi yanında av araç ve gereçleri teknolojisinin amaca uygun olarak geliştirilmesi ve çok iyi kullanılmasına bağlıdır. Bu gelişim içinde daha fazla verim elde etmek yerine deniz ve iç sularda yapılan avcılıkta mümkün olan

ölçüde ekonomik bireyleri avlamak, her balığa en az bir defa üreme şansı vermek, yavru bireylerin yaşamasını sağlamak, stokların yapısının bilinmesi ve gereken önlemlerin alınması çok önemlidir (Erkoyuncu 1995; Hossucu 1998).

Su ürünleri stoklarının korunması, balık biyolojisi ve populasyon dinamiği ile gerekli kontrol mekanizmalarının sağlıklı olarak yürütülmesi ile ilgilidir. Balığın hangi yaşta ürediği ve bu yaşa karşılık gelen ilk üreme boyunun bilinmesi stokların korunması için önemli bir kriterdir. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yayımlanan denizlerde ve iç sularda ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen bölgeler, vasıflar ve teknik özellikler bakımından getirilen çeşitli sınırlamalar su ürünleri sirkülerlerinde her dört yılda bir yayınlanmasına karşı, bu yasakları ilgili sektör üyelerinin uygulama konusunda gerekli hassasiyeti göstermedikleri ve ticari olarak gerçekleştirdikleri bu faaliyetleri esnasında, birbirleri ile rekabet ortamında maksimum düzeyde avcılık yapabilmek için teknolojide çıkan son yeniliklerden faydalanarak sucul ortamda faaliyet gösterdikleri bilinmektedir.

Su ürünleri stoklarının ve bu stoklardan elde edilen gelirin korunması açısından yapılan avcılığın kontrollü ve bilinçli bir şekilde uygulanması zorunludur. Zira su ürünleri ve yaşadıkları ortam çok hassas bir dengeye sahiptir. Su ürünleri stoklarının varlığı ve büyüklüğü denizel ortamda bulunan besin miktarına, ortamın çevre koşullarına bağlıdır (Fasham,1978; Laevastu ve Larkins, 1981; Kocatas, 1994). Su ürünleri kaynaklarından istenilen ölçüde yararlanmak, ancak bu kaynakların korumak ve geliştirmekle mümkündür. Su ürünleri kaynaklarının, besin kaynağı olarak uygun ve sürdürülebilir, balıkçılık aktivitelerinin bilinçli bir şekilde ve geleceğe dönük kullanımı ile mümkündür. Bu nedenle canlı deniz kaynaklarının geçmiş ve günümüzdeki potansiyellerinin çok iyi bilinmesi gerekir.

Yeterli besin ve uygun yaşama ortamı olduğu sürece avlama ve doğal nedenlerle ölen balıklardan oluşan sayısal azalmayı yeni bireyler, ağırlıkça azalmayı ise yeni bireyler ile küçük bireylerin büyümesi karşılar. Normal koşullarda stokun devamlılığı bu şekilde sağlanır. Ancak, aşırı avcılık benzeri güçlü dışsal etkenler nedeni ile stoklardaki doğal düzen bozulabilir. Halen hızla artan deniz kirliliğinden oldukça etkilenen su ürünleri stoklarından ayrıca kapasitesinin üzerinde avcılık yapılması bu

stoklardaki mevcut dengenin bozulmasına neden olmaktadır. Bozulan denge popülasyondaki bireylerin boy ve yaş bakımından ortalama büyüklüğünün giderek düşmesi ve av miktarının azalması ile kendini göstermektedir. Gerekli önlemler alınmadığı takdirde bozulan stoklardan avlanan balıkçılar, sağladıkları geliri korumak amacı ile kullandıkları ağların göz açıklığını küçülterek, sayısını ve çalışma sürelerini arttırarak veya daha gelişmiş av araçları kullanarak avcılığın popülasyon üzerindeki baskısını daha da arttırmaktadırlar. Artan av çabası nedeni ile çok miktarda küçük balık büyüme ve üreme fırsatı bulamadan avlanmakta ve stokun dengesi daha fazla bozularak optimum düzeyde ürün elde edilemez hale gelmektedir. Verimli bir işletmecilik açısından avlanacak balıkların belirli boy, yaş ve ağırlığa ulaşmış olmaları zorunludur. Yapılacak olan bilimsel araştırmalarla her tür için minimum avlama boyu ve uygun ağ gözü açıklığı belirlenmelidir (Erkoyuncu, 1995).

Su ürünleri açısından ülkemizin çok büyük doğal olanaklara sahip olduğu bilinmekle beraber bu doğal kaynakların verimli olarak işletilmesinin ne oranda gerçekleştiği konusunda farklı değerlendirmeler yapılmaktadır. Ülkemiz su ürünleri üretim miktarının yaklaşık olarak, 600.000 ton civarında olduğu resmi kaynaklarda ifade edilmekle birlikte, gerçekte bu rakamın çok daha fazla olduğu ifade edilmektedir. Bu farklılığın istihsal edilen (avlanılan ve yetiştirilen) su ürünlerinin kayıtlara gerçek oranda geçmemesinden kaynaklandığı bilinmektedir. Ülkemiz kalkınma planları hazırlanırken Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayınlanan su ürünleri istatistikleri büyük önem taşımakta ve gelecekte su ürünleri yatırım politikasına ışık tutma görevini yapmaktadır. Ancak yıllık su ürünleri üretim miktarlarına bakıldığında, üç tarafı denizlerle çevrili ve önemli bir su ürünleri potansiyeline sahip ülkemizde, su ürünleri kaynaklarının çok iyi bir şekilde işletildiğini söylemek mümkün değildir.

Önemli iç denizlerinden biri olan Karadeniz, Türkiye su ürünleri üretiminde ilk sırada yer almakta ve deniz ürünlerimizin yaklaşık %75'lik kesimi bu denizimizden sağlanmaktadır (<http://tuikapp.tuik.gov.tr/balickilikdagitimapp/balickilik.zul>). Ülkemizde avlanan tüm su ürünlerinin %50 den fazlasını Karadeniz'den avlanan hamsi oluşturmaktadır. Resmi rakamlara göre yılda 100 ile 400 bin ton civarında hamsi avlanmaktadır. Av sezonu çok yoğun ve kısa sürdüğü için avlanan hamsinin büyük bir bölümü balık unu ve yağı sanayinde değerlendirilmekle beraber, soğuk muhafaza

olanaklarının yaygınlaşması ile insan gıdası olarak pazarlamak amacıyla diğer sezonlara kadar depolanmaktadır (Zengin, 2000; Anonim, 2000).

Cömert denizlerle Anadolu toprakları boydan boya çevrilidir ve bu denizlerin bereketi tıpkı toprakların bereketi gibi sonsuz ve verimlidir. Yeter ki insanoğlu bu kaynağa yeterli saygıyı gösterebilir. Ama denizin cömertliğine herkes aynı saygıyla cevap vermez. Bu yüzden de denizlerimizde işlenen suçlar her geçen gün çoğalmakta ve Sahil Güvenlik Komutanlığının görevlerinin önemi artmaktadır. (Sahil Güvenlik, 2010)

Her geçen gün denizlerimizin ticari, askeri, sportif ve kültürel amaçlarla kullanımı artarken, aynı zamanda denizde işlenen suçlar da artmaktadır.

Ülkemizde su ürünleri konusunda bölgeler, vasıflar ve teknik özellikler bakımından getirilen çeşitli sınırlamalar her dört yılda bir yayınlanmaktadır. Uygulamalar esnasında yapılan denetimlerde balıkçıların nasıl ve hangi ihlalleri gerçekleştirdiği ve bu ihlallerin neden gerçekleştirildiği hususlarında yapılan çalışmalar kısıtlıdır. Bu çalışma balıkçılar tarafından yapılan ihlallerin belirlenmesi ve bu ihlalleri gerçekleştirme nedenleri irdelenerek alınabilecek önlemlere ışık tutacaktır. Suç unsurlarının yıllık ve aylık karşılaştırılmalarının yapılması alınacak önlemlerin önceden belirlenmesine yardımcı olacak, aynı zamanda araştırma bölgesinin iller ve ilçeler bazında haritalarının oluşturulması, ticari ve amatör olarak faaliyet gösteren tekne/kişilerin hali hazırda mevcut olan su ürünleri mevzuatına yönelik ihlallerin hangi alanlarda yaygınlaştığının saptanmasına yardımcı olacaktır. Denizlerde alınabilecek tedbirlerin bu doğrultuda yapılacak çalışmaların ışığı altında yönlendirilmesini sağlamak ve genel itibariyle balıkçılık faaliyetinin gözlenmesinde faydalı olacaktır.

Araştırma, Avrupa Birliği balıkçılık faslında, veri değerlendirilmesinde ve diğer kamu kurumlarında risk analizi oluşturulmasında yol gösterecektir.

1.2. Karadeniz'in Genel Özellikleri

Karadeniz en genel sınırlama ile kuzeyde Kerç Boğazı ile Azak denizine, güneyde ise İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile Akdeniz'e bağlantılı olup 40°-41° kuzey enlemler, 27°-41° doğu boylamları arasında uzanan 432488 km² alana yaklaşık 537000 km³ su hacmine sahip, ortalama derinliği 1271 m. en derin yeri 2245 m. tuzluluğu az, yüzey akıntısı İstanbul Boğazı ile güneye, Kerç Boğazı ile doğuya olan, yılda 400 km³ tatlı su girdisine sahip, güney sınırları ülkemizin kuzey kıyıları ile sınırlı bazı ülkelere göre dünyanın en büyük iç denizidir (Prodanov vd., 1996).

Bulgaristan, Romanya ve Kerç Boğazı civarı kuzeybatı Karadeniz kıta sahanlığının büyük kısmına sahip olup, derinlikler 100 m. civarındadır. Kafkasya ve Anadolu kıyılarında ise kıta sahanlığı dar olup, ülkemiz kıyılarında ise yaklaşık 15447 km²'dir. Güney kıyıları boyunca Sakarya, Yeşilirmak ve Kızılırmak nehirlerinin boşaldığı bölgelerde küçük ölçekli kıta sahanlıkları gözlenir. Topografya çok keskin bir taban eğimi ile birden derinleşmektedir (Oğuz vd., 1992).

Karadeniz, yarı-kurak iklim kuşağında bulunduğundan mevsimlere bağlı hava koşullarında meydana gelen değişimlerin deniz suyu üzerindeki etkisi oldukça belirgindir. Ancak Karadeniz'in hidrofik özelliklerinin, az yoğun olan yüzey sularını, çok daha yoğun olan dip sularından ayıran sürekli bir haloklin tabakasının varlığı, bu tabakanın üzerinde kalan su kütesine etkili olduğu, bunun altında kalan tabakada su kütesinden dolayı etkisini yitirdiği bilinir. Daha tuzlu ve oksijen bakımından fakir Akdeniz kaynaklı dip sularını, oksijence zengin düşük tuzluluğa sahip yüzey sularından ayıran bir ara tabakanın varlığından dolayı su kütleleri arasında, Doğu ve Batı merkezi bölgelerde bulunan iki siklonik döngünün olduğu bölgenin dışında, çok az düzeyde dikey karışım oranları oluşmakta ve bu nedenle Karadeniz'in derin su kütleleri oksijence desteklenmemektedir (Oğuz ve Tuğrul, 1998).

Karadeniz'in su dengesinin esas unsurlarını nehirler, yağmurlar ve boğazlardan giren su ile buharlaşma ve yine boğazlar aracılığıyla çıkan su toplamı oluşturmaktadır. Nehirlerden yıllık tatlı su girişi 400 km³'tür. Bunun en önemli kısmını Tuna Nehri oluşturmaktadır. Tuna'dan boşalan suyun hacmi yaklaşık 203 km³'tür. Anadolu

kıyılarından Karadeniz'e en fazla su boşalımı; Sakarya, Kızılırmak ve Yeşilirmak'tan olup her birinin yıllık katkısı yaklaşık 6 km³'tür. Mevcut nehirler bu suyu geniş bir alana drene ederek Karadeniz'e taşırlar. Nehirler üzerinde bulunan çok sayıdaki barajlar su girişini çok etkilemese de, Karadeniz'e gelecek besin miktarının büyük ölçüde azalmasına neden olmaktadır. Nitekim daha önce nehir ağızlarında yapılan avcılığın günümüzde yoğunluğunu yitirmesi bunun göstergesidir (Genç vd., 1999).

Bir iç deniz özelliği taşıması nedeniyle Karadeniz'in yüzey sıcaklığı mevsimsel hava sıcaklığı ile orantılı ve paraleldir. Karadeniz'deki sıcaklık değişimindeki esas parametre, derinlik olarak karşımıza çıkmaktadır ve derinlik arttıkça sıcaklık süratle düşmektedir. Karadeniz çözülmüş oksijen bakımından oldukça zengindir. Yüzeyde yıllık ortalama konsantrasyon 6-8 mg/L arasında değiştiği gözlemlenmiştir. Karadeniz'de 250 m. derinliğe inildiğinde, yer yer oksijene rastlansa da gerçek anlamda bu zenginlik ilk 50 m. için geçerli olup, 250 m. derinlikten sonra ise O₂ miktarı hızla düşer, O₂ yerini hidrojen sülfüre (H₂S) bırakır (Birgel vd., 1996; Genç vd., 1999; Büyükhatoğlu vd., 2002).

Denizlerde yüzeydeki tuzluluk; buharlaşma, yağış, akarsuların taşıdığı tatlı su miktarı, mevsimler ve diğer coğrafi ortam şartlarına bağlı olmakla beraber bu değişim 200 m.'nin altındaki derinliklerde pek görülmez. Karadeniz bunların ötesinde boğazların açılması ve Akdeniz kaynaklı tuzlu suların Karadeniz'e doğru akması sonucu daha önceleri tüm derinlikleri tatlı su özelliği gösteren Karadeniz'de giderek bir tuzluluk yoğunlaşması görülmeye başlamıştır. Yüzey tabakasının ilk 30-40 m.'lik bölümü, tipik olarak % 0,18 tuzluluğa sahiptir.

Karadeniz'de mevcut akıntıların fiziksel özellikleri dikey sirkülasyon üzerinde önemli rol oynamaktadır. Kıyıya yaklaştıkça akıntı hızları artmakta ve buna bağlı olarak kıyılarda açık denize göre daha derinlere ulaşan sirkülasyonlar oluşmaktadır. İç akıntılardan başka Akdeniz kökenli olup, boğazdan geçen suların mevcudiyeti bilinmektedir. Bu alt akıntıların debileri oldukça düşük olduğundan, Karadeniz'in dip sularına oksijen sağlama hızı, ölü organik materyal tarafından oksijenin tüketilme hızını dengelemeye yetmemektedir. Dolayısı ile Karadeniz'de keskin bir katmanlaşma söz konusu olup, katmanlar arasında sıcaklık, tuzluluk, gaz ve besleyici element

konsantrasyonu ve canlı dağılımı bakımından büyük farklılıklar görülür. Bu nedenle Karadeniz tipik anormal su özelliklerine sahip bir deniz olarak nitelendirilmektedir (Genç vd., 1999; Büyükhatipoğlu vd., 2002).

Ekolojik duyarlılığı çok yüksek olan dünya'nın en büyük yarı kapalı denizlerinden olan Karadeniz, jeolojik ve ekolojik açıdan diğer denizlerimizden farklı bir yapıya sahiptir. Karadeniz'de sanayileşmenin ve teknolojinin büyük bir atılımla gelişmesiyle doğru orantılı olarak küresel bir felaket haline gelmeye başlayan çevre kirlenmesinden, içinde bulunduğumuz yüzyıl içerisindeki payını almıştır. Daha önce bahsedildiği üzere hali hazırda yer kürenin en büyük yarı kapalı denizlerinden biri olan Karadeniz çevresinden gelen etkiyle süratle kirlenmektedir ve canlı çeşitliliği ile mevcut stoklar giderek azalmaktadır.

Karadeniz'in ekosisteminde meydana gelen değişikliklerin en önemli sebepleri, basta Avrupa'nın sayılı büyüklükteki sanayi kuruluşlarının kıyısında tesis edildiği Tuna Nehri olmak üzere büyük ırmaklarla taşınan atıklar, jelimsi organizmaların aşırı çoğalması, balıkçı baskısı (bilinçsiz avcılık) ve yeni işgalci türler olarak sıralanabilir.

İnsan kaynaklı girdilerin ve en önemlisi kıtasal Avrupa'dan kaynaklanan mineralize besin tuzlarının artmış olması ötrofikasyona doğru bir eğilim oluşturmuş ve ekosistemde değişimlere, Kuzeybatı kıta sahanlığında tabanda düşük oksijen koşullarına, deniz popülasyonlarında değişimler ile bu durumdan yararlanabilen yeni türlerin yerleşmesine ve besin tuzlarının yapısında değişimlere yol açmıştır.

Karadeniz'deki balık üretim miktarının son yıllarda azalması ve durağan hale gelmesi, balık avlamadaki artışlar kadar, büyük olasılıkla yukarıdaki koşullar ile de bağlantılıdır (Kıdeyş vd., 2000).

Son yıllarda Karadeniz ve bitişik olan Azak denizinin ekosistemlerinde önemli değişiklikler olmuştur. Yaklaşık 170 milyon insan Karadeniz'in etrafındaki alanda yaşamaktadır. Kirlenici faktörlerin çoğu özellikle Tuna, Danube, Dnicper, Dniester ve Don gibi uluslararası ırmaklardan bu denize girmektedir. Bu ırmaklar, besleyiciler, petrol, ağır metal, pestisitler, surfactanslar ve fenoller taşırlar. 1980'lerde Karadeniz'e

gelen denizanası türlerinin sayısının artışı ile beraber daha önce de belirtildiği gibi ötrofikasyon ve aşırı avcılık sonucu balık stoklarında önemli azalmalara sebep olmuştur. 1990'ların başında başlayan kıyılardaki endüstriyel faaliyetlerin azalması, sahil sularındaki kirliliğin azalmasını sağlamakla beraber Rusya Federasyonu ve Gürcistan'ın petrol platformları kurması, petrol tankeri trafiğinin artmasına ve bunun da muhtemelen kirliliğin tekrar artmasına neden teşkil ettiği ifade edilmektedir (Anonim, 2000).

Bir zamanlar zengin biyolojik çeşitlilik ve balık potansiyeline sahip olarak bilinen Karadeniz ekosistemi, son 20-30 yıldaki ortaya çıkan bir dizi iklimsel ve insan kaynaklı etkenlerden dolayı günümüzde sağlıklı bir ekosistem yapısına dönüşmüştür (Kıdeys, 1994).

Bu etkenlerin en belli başlı olanları; son çeyrek yüzyıldaki aşırı artan karasal kaynaklı kirlenme, nehirler üzerinde kurulan barajlar ile tatlı su girdisi miktarındaki aşırı azalma sonucu, su bütçesindeki olumsuz değişimlerdir. Besin değeri az olan canlı türlerinin ekosistemde baskın hale gelerek biyolojik yapıyı kendilerine uygun olarak değiştirmeleri, balıkçılık sektöründeki hızlı teknolojik gelişmelere bağlı olarak aşırı balık avlanması ve böylece balık stoklarının eritilmesidir (Mee, 1992).

Ekosistemde baskın hale gelen türlerin başında, 1980 öncesinde gemi balast suları ile Karadeniz'e gelen ve tüm Karadeniz'e yayılan *Mnemiopsis leidy* (*A. agassiz*)'dir. Bu tür 1989 son baharında tüm Karadeniz'de çok büyük miktarlara ulaşmıştır. *M. leidy*'nin ana besinini oluşturan balık yumurta ve larvaları gibi yenebilir *zooplankton* çeşitliliği ve miktarında çok büyük azalmalar meydana gelmiştir. Bunun sonucu olarak da, hamsi, istavrit ve çaça stokları azalmıştır. Sonuçta, hamsi ve istavritle beslenen, besin zincirinin üst kısmında bulunan balık türleri ve yunuslarda bundan etkilenmişlerdir. İlk kez 1997'de Karadeniz için ikinci bir istilacı tür olan, jelimsi organizmalarla ve özellikle de *M. leidy* ile beslenen *Beroe ovata* Kuzeydoğu Karadeniz'de gözlenmiştir. Bu zamandan sonra Karadeniz'de *M. leidy* miktarında çok büyük düşüşlerin olması, zooplanktonlar, yumurta, larva çeşitliliği ve miktarında önemli artışlar gözlenmesi, balık stoklarında artışlara neden olarak gösterilmiştir. Ayrıca balıkların midelerinin doluluk oranı artmıştır (Shiganova vd., 2001).

1.3. Türkiye'deki Su Ürünleri Üretimi

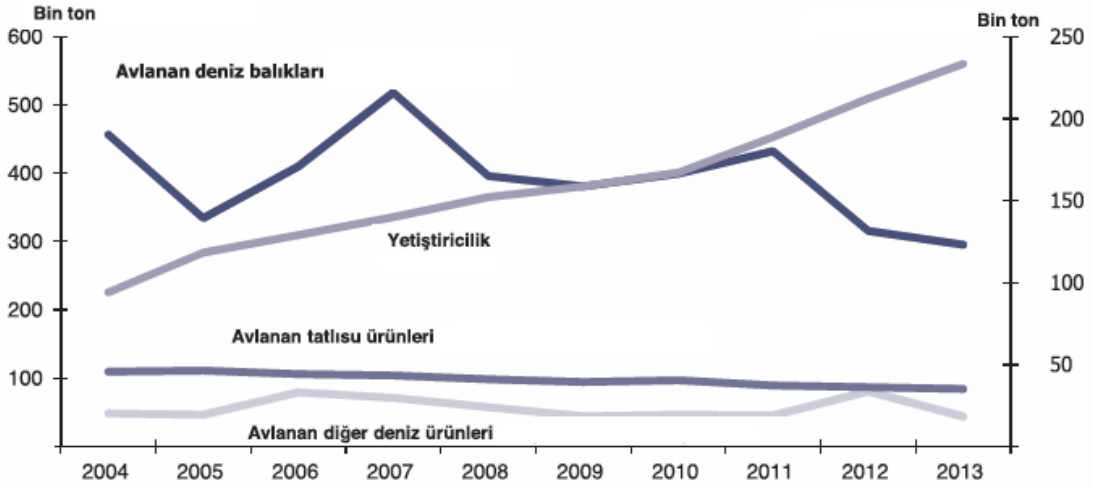
Türkiye'nin 8333 km kıyı uzunluğu, irili ufaklı birçok akarsu, tabii ve baraj gölleri ile su ürünleri ve balıkçılığa elverişli üretim sahaları yönünden küçümsenmeyecek bir potansiyele ve kapasiteye sahiptir. Türkiye bir yarımadadır. Kuzeyinde Karadeniz, kuzeybatısında Marmara, batısında Ege ve güneyinde ise Akdeniz yer almaktadır.

Türkiye'nin son 5 yıllık toplam su ürünleri üretim miktarı incelendiğinde 2009 yılında 622962 ton iken 2010 yılında 653080 ton, 2011 yılında 703545,2 ton, 2012 yılında 644852 ton ve 2013 yılında bir önceki yıla göre %5,8 azalarak 607 515 ton olarak gerçekleşti. Su ürünleri üretimi, avcılık ve yetiştiricilik olmak üzere iki yolla gerçekleştirilmektedir (Tablo 1) (TÜİK, 2013).

Tablo 1. 2002-2013 Yılları arasında Türkiye genelinde yetiştiricilik ve avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri (TÜİK, 2013)

Yıllar	Avcılık		İçsu		Yetiştiricilik		Toplam (ton)
	Deniz (ton)	%		%	Miktar (ton)	%	
2002	522744	83,3	43938	7,0	61165	9,7	627847
2003	463074	78,8	44698	7,6	79943	13,6	587715
2004	504897	78,3	45585	7,1	94010	14,6	644492
2005	380381	69,8	46115	8,5	118277	21,7	544773
2006	488966	73,9	44082	6,7	128943	19,5	662103
2007	589129	76,3	43321	5,6	139873	18,1	772323
2008	453113	70,1	41011	6,3	152186	23,5	646310
2009	425275	68,2	39187	6,3	158729	25,5	623191
2010	445680	68,2	40259	6,2	167141	25,6	653080
2011	477658	67,9	37097	5,3	188790	26,8	703545
2012	396322	61,5	36120	5,6	212410	32,9	644852
2013	339047	55,8	35074	5,8	233394	38,4	607515

Su ürünleri üretimi aşağıda ki şekilden de anlaşılacağı üzere avcılık ile elde edilen miktarlar yıllara göre değişiklik gösterse de yetiştiricilikte sürekli bir artış gözlenmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. 2004-2013 Yılları arasında Türkiye genelinde yetiştiricilik ve avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri (TÜİK, 2013)

Su ürünleri avcılığı 2013 yılında %13,5 azalırken, yetiştiricilik %9,9 artmıştır. Avcılıkla yapılan üretim 374121 ton olurken, yetiştiricilik üretimi ise 233394 ton olarak gerçekleşti. Deniz ürünleri avcılığı bir önceki yıla göre %14,5, iç su ürünleri avcılığı ise %2,9 azaldı. Yetiştiricilik üretiminin %52,7'si iç sularda, %47,3'ü denizlerde gerçekleşmiştir.

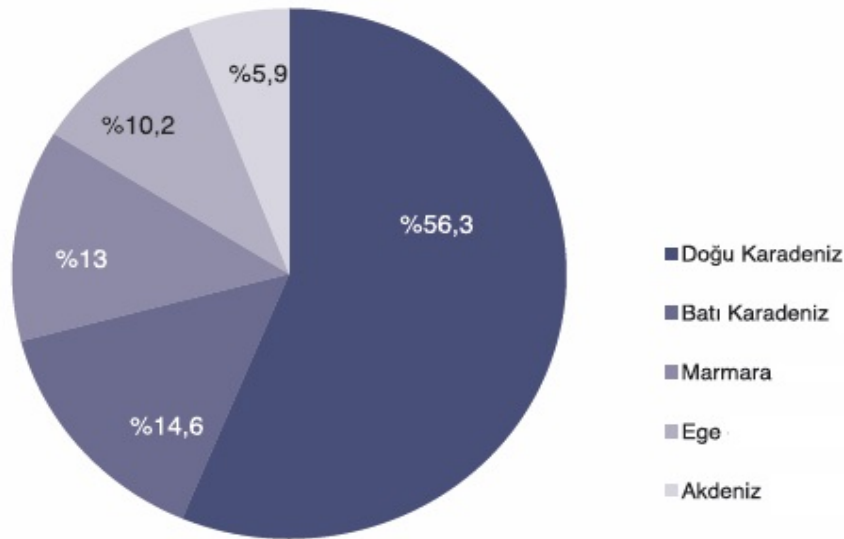
Denizlerden avcılık yoluyla elde edilen deniz balıkları miktarları yıllara göre bakıldığında 2009 yılında 380636 ton, 2010 yılında 399636 ton, 2011 yılında 432246 ton, 2012 yılında 315636,5 ton 2013 yılında ise 295167,5 ton olduğu görülmektedir. 2013 yılında avlanılan deniz balıklarının başında 179615,2 ton olarak hamsi balığı gelmektedir. Hamsi balığını sırası ile çaça, istavrit, palamut ve mezzit gibi türler izlemektedir.

Denizlerimizde avlanan diğer deniz ürünlerine bakıldığında 2009 yılında 44410 ton, 2010 yılında 46024 ton, 2011 yılında 45412,4 ton, 2012 yılında 80685 ton 2013 yılında ise 43879 ton olarak gerçekleşmiştir.

2013 yılında toplam üretimin 233394 ton'u yetiştiricilikten elde edilmiştir. Yetiştiricilik yapılan türlerin başında alabalık gelmektedir. Tatlı sularımızda 2013 yılında 122873,3 ton alabalık ve 145,5 ton sazan üretimi yapılmıştır. Denizlerimizde ise 2013 yılında 67912 ton levrek, 35702,1 ton çipura, 5186,2 alabalık ve 1575,3 diğer deniz ürünleri üretilmiştir.

Deniz ürünleri üretiminde Doğu Karadeniz ilk sırayı almıştır. Bunu Batı Karadeniz, Ege, Marmara ve Akdeniz izlemektedir (Şekil 2). Türkiye bilindiği üzere; su ürünleri ve balıkçılığa elverişli üretim sahaları yönünden küçümsenmeyecek bir potansiyele ve kapasiteye sahiptir. Zengin balıkçılık kaynaklarına sahip Türkiye'nin, kişi başına düşen su ürünleri miktarı 2013 yılında 6,307 kg.dır (TÜİK, 2013).

Şekil 2. Bölgelere göre avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri miktarları (TÜİK 2013)

Ülkemizde 2013 verilerine göre avcılık ruhsat sayısı denizlerimizde 16437 adet ve iç sularımızda 3232 adet olmak üzere toplam 19669 adettir. Gerçek kişilere ait su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi denizlerimizde 138053 adet ve iç sularımızda ise 4044 adet olmak üzere toplam 142097 adettir (TÜİK, 2013)

Deniz ürünleri bölgelerine göre balıkçılık faaliyetini yürüten 13727 adet balıkçı gemisinin 2766 adedi Doğu Karadeniz'de, 2113 adedi Batı Karadeniz'de 2492 adedi Marmara Denizi'nde, 4509 adedi Ege Denizi'nde ve 1847 adedi ise Akdeniz'de faaliyet

göstermektedir (1-4,9 metre arasındaki tekneler hariç) (Tablo 2). Kullanılan gemilerin niteliklerine göre sınıflandırılması aşağıdaki tabloda olduğu gibidir.

Tablo 2. Türkiye genelindeki ruhsatlı balıkçı teknelerinin bölgelere göre dağılımı (Adet) (1-4,9 metre arasındaki tekneler hariç).

Kullanım şekli	Toplam	Doğu Karadeniz	Batı Karadeniz	Marmara	Ege	Akdeniz
Toplam	13727	2766	2113	2492	4509	1847
Trol Gemisi	741	121	230	135	53	202
Gırgır gemisi	454	104	93	128	69	60
Taşıyıcı gemi	173	80	9	30	46	8
Uzatma ağları	8315	1857	1134	1281	3175	868
Algarna ve direçler	297	120	30	131	9	7
Pareketa ve oltalar	3421	482	581	660	1001	697
Diğer	326	2	36	127	156	5

Denizlerimizde faaliyet gösteren balıkçı teknelerinin boy dağılımlarına bakıldığında 1665 adedinin 12 metre ve üstü olduğu görülmektedir. 5-8 metre arasındaki teknelerin 7166 adet ile en fazla olduğu gözlenmektedir. 50 metrenin üstünde toplam 9 adet balıkçı gemisi bulunmaktadır.

1.4. Doğu Karadeniz'in Su Ürünleri Avcılığındaki Yeri

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde balıkçılık faaliyetlerini yürüten 4217 adet ruhsatlı avlama teknesi bulunmaktadır. Bu avlama teknelerinin yaklaşık % 24,42'si Trabzon, % 23,02'si Rize, % 13,37'si Giresun, % 11,72'si Ordu, %11,57'si Sinop, %10,95'i Samsun ve % 4,95'i Artvin ilimize kayıtlıdır. 5 metre üstü teknelere bakıldığında en fazla teknenin uzatma ağları ile avcılık yapılan tekneler olduğu görülmektedir (Tablo 3). Denizlerimizden avlanılan toplam su ürünlerinin % 56,3'ü Doğu Karadeniz bölgesinden elde edilmektedir. Resmi kayıtlara göre 2013 yılında Doğu Karadeniz bölgesinde toplam 166204,9 ton deniz balığı avlanmış olup; bunların en başında 129484,6 ton ile hamsi balığı gelmektedir. Hamsi balığını sırası ile 12559 ton ile kıraça, 9665,2 ton ile çaça, 6671,6 ton palamut, 5128,9 ton ile mezgit, 618,9 ton ile istavrit (karagöz) balığı takip etmektedir. Avcılık kayıtlarına göre işkine, izmarit, kalkan, karagöz, kayabalığı,

kefal, kırlangıç, köpek, levrek, lüfer, barbunya, iskorpit, isparoz, minekop, sardalya, tekir, tirsi, vatoz ve zargana olmak üzere toplam 25 adet balık türünün avcılığının yapıldığı anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Doğu Karadeniz’de balıkçı teknelerinin türlere göre dağılımı (0-4,9 metre arasındaki tekneler hariç) (TÜİK, 2013)

Balıkçı Tekne Türü	Adet	Yüzde
Trol	121	4,38
Gırgır	104	3,75
Taşıyıcı Tekne	80	2,90
Uzatma Ağları	1857	67,14
Algarna ve Direçler	120	4,34
Paraketa ve Oltalar	482	17,42
Diğer	2	0,07
Toplam	2766	100

1.5. Araştırma Bölgesinde Mevcut Su Ürünleri Yasakları

Su ürünleri denetim ve kontrolleri, 1380 sayılı su ürünleri kanunu kapsamında ve su ürünleri yönetmeliğindeki düzenleme çerçevesinde çıkarılan tebliğler kapsamında yapılır.

3/1 ve 3/2 numaralı ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğlerde, Giresun-Artvin arasındaki bölgede yer, zaman ve diğer vasıflar bakımından bazı yasaklar şu şekildedir;

Tamamen avcılığa yasak alanlar; Trabzon ili, sürmene ilçesi dahilinde, balıkçı barınağı (40° 54,823’n-40° 10,500’e) ile kastel deresi (40° 54,764’n-40° 09,158’e) arasında kalan sahil şeridinin denize doğru 1 km.lik kısmında su ürünleri avcılığı yasaktır.

Rize ili Çayeli ilçesinde bulunan Çayeli Bakır İşletmelerine ait derin deniz deşarj boru hattının bulunduğu (41° 04,947’n-40° 42,250e), (41° 04,900’n-40° 42,150e), (41°

06,000'n-40° 41,150e) (41° 06,000'n-40° 41,250e) koordinat noktalarını birleştiren hat üzerinde su ürünleri avcılığı yasaktır.

Kültür ve tabiat varlıklarını koruma çerçevesinde, Kültür Bakanlığı'nca tespit edilen, 24 Eylül 2001 tarih ve 24533 sayılı resmi gazete'de koordinatları ilan edilen bölgelerde dalış yapılarak su ürünleri avcılığı yasaktır.

01 Mayıs-30 Eylül tarihleri arasındaki dönemde, sahilden itibaren uzaklığı 100 metreyi geçmeyen, şamandıralarla çevrilmiş yüzme alanları içinde su ürünleri avcılığı yasaktır.

Her türlü trolle avcılığa ilişkin yer yasakları; Ordu ili, Ünye ilçesi, Taşkana burnundan Gürcistan sınırına kadar olan karasularımızda,

Çevirme ağları ile avcılığa ilişkin yasaklar;

Artvin ili, Hopa İlçesi, Kemalpaşa bucağı, Sarp Köyü açıklarında, (41°34' 48" n – 41° 17' 13" e) ile (41° 30' 42" n – 41° 32' 12" e) koordinatlarını birleştiren hattın Gürcistan sınırına kadar olan kısmında kalan karasularımızda gırgır ağları ile su ürünleri avcılığı yasaktır.

Tüm denizlerde 15 Nisan–31 Ağustos tarihleri arasında gırgır ağları ile su ürünleri avcılığı yasaktır.

Fanyalı ve fanyasız, alttan büzülmeyen, mapa ve tel bulunmayan, alamana (voli) ağları ile dönem boyu avcılık yapılması serbesttir. Ancak 22 metreden (12 kulaç) daha fazla derinliğe sahip alamana ağları ile gırgır avcılığının yasak olduğu dönemde avcılık yapılması yasaktır.

Bütün karasularımızda gırgır ağları ile 24 metre derinlikten daha sığ sularda avcılık yapılması yasaktır. Ağ derinliği 164 (90 kulaç) metreden daha fazla olan gırgır ağlarının kullanımı yasaktır. gırgır ağı kullanan balıkçı gemileri için bakanlık il /ilçe

müdürlüklerinden ağlarının derinliğini gösterir, bir yıl geçerli ölçüm belgesi alması zorunludur.

Çevirme ağları kullanılarak belirli bir alanı çevirmek suretiyle bu ağlara dalarak veya elle çekerek kıyıda dar bir saha içersinde toplamak suretiyle su ürünleri avcılığı yasaktır.

Sürütme, uzatma ve diğer avlanma araçları ile avcılığa ilişkin yasaklar;

Bütün karasularımızda, ıgırıp, trata, tarlakoz, manyat ve benzeri kıyı sürütme ağları ile her türlü su ürünleri avcılığı ve bu ağlar ile ağları kullanmaya yarayacak donanımların balıkçı gemilerinde bulundurulması yasaktır.

Trabzon İli, Of İlçesi, Solaklı Deresi ile Sarp Sınır Kapısı arasındaki Solaklı, Baltacı (Of), İyidere, Büyükçay (Çayeli), Fırtına Deresi (Ardeşen), Çağlayan (Fındıklı), Kapisre (Arhavi) Hopa Çayı ve Osmaniye Deresi'nin (Kemalpaşa) denize döküldükleri yerler merkez olmak üzere, derelerin sağındaki ve solundaki sahil kesiminde her iki yöne doğru birer km.lik ve denize doğru 500 m.lik mesafeyi birleştiren alan içinde, 1 Nisan–30 Haziran tarihleri arasında her türlü sabit ağ kurulması ve zıpkınla avcılık yapılması yasaktır.

Denize bırakılan dip ağları dışındaki uzatma ağlarının gündüz flama (şamandıra), gece ise ışıklı şamandıra ile işaretlendirilmesi zorunludur.

Hamsi, sardalya istavrit avcılığına ilişkin yasaklar; gırgır ağları ile hamsi avcılığı yapacak balıkçı gemileri için, gemi ruhsat tezkeresinin verildiği il müdürlüğünden “avlanma izin belgesi” alınması zorunludur.

Karadeniz’de gırgır ağları hamsi avcılığı sadece 16.00-08.00 saatleri arasında yapılır. Gırgır ağları belirtilen saatle dışında hamsi avcılığı için denizde bulundurulamaz.

Hamsi, istavrit ve sardalya balıklarının nakli, balık unu ve yağı fabrikalarına gönderilecekler hariç 1 Eylül 2013 tarihinden itibaren belirli standart ölçülerdeki kutularda taşınması zorunluluğu getirilmiştir.

Uzatma ağları ile sardalya avcılığı dönem boyunca serbesttir.

Palamut-torik avcılığı; 01 Nisan- 31 Ağustos tarihleri arasında avlanması yasaktır. Palamut balığının 25 cm.den küçüklerinin avlanması yasaktır. 15-31 Ağustos tarihleri arasında çaparı ile avlanması serbesttir. Kalkan, dil ve pisi balığı avcılığı; kalkan balığının 15 Nisan-15 Haziran tarihleri arasında avlanması yasaktır.

Kalkan balığının parakete ve fanyalı ağlar ile dönem boyunca avlanması yasaktır. Av yasağından önce avlanılarak il veya ilçe müdürlüklerine stok tespiti yaptırılan kalkan balıklarının, yasağın başlamasından itibaren en geç 7 gün içerisinde pazarlanması zorunludur. Kalkan balığının 45 cm den küçük boydakilerin avlanması yasaktır. Kalkan avcılığında kullanılacak ağların göz açıklığı 1 Eylül 2016 tarihinden itibaren 400 mm'den küçük olamaz.

Bütün karasularımızda, 01 Ocak-01 Şubat tarihleri arasında her türlü istihsal vasıtası ile dil ve pisi avcılığı yasaktır. Dil ve pisi kullanılacak ağların ağ göz açıklığı 80 mm'den küçük olamaz.

Deniz salyangoz avcılığı, gün batımı ile gün doğumu arasında kalan zamanda avlanması yasaktır. Algarna ile sahilden 500 metre içeride avlanması yasaktır. Çift algarna ile avlanması yasaktır. Gemide birden fazla algarna bulundurulamaz. Algarna ile 01 Mayıs – 31 Ağustos tarihleri arasında avlanması yasaktır. İstanbul boğazı dışında kalan karasularımızda dalma ve sepet yöntemi ile dönem boyunca avlanması serbesttir. “Deniz salyangozu avlama izin belgesi” alması zorunlu, teknede zıpkın bulundurulması yasaktır.

Algarnaların; ağız genişliği azami 3 m, ağız derinliği azami 40 cm, torba boyu 1 m ve torba ağ göz açıklığı 72 mm olmalıdır. Algarna teknelerinde yasak dönemde mataforaların uçlarının içeri dönük olması zorunludur.

Diğer genel hükümler; gemiler için verilen ruhsat tezkeresine ait ruhsat numarasının, plaka olarak görülebilecek şekilde gemiye yazılması zorunludur.

Uzatma ağı, parekete gibi pasif avlanma araçlarında ait olduğu balıkçı gemisinin kod numarasını gösterir bilginin yer alması zorunludur. bu bilgi, şamandra veya avlanma aracının görülebilir bir yerine takılacak bir plaka veya benzeri materyele silinmez ve okunacak bir şekilde yazılmak sureti ile belirtilir.

Ruhsat tezkeresi sahibi gerçek kişiler sadece bakanlıkça ruhsatlandırılmış balıkçı gemilerinde avcılık faaliyetinde bulunabilir. ruhsat tezkeresinde belirli bir türe yönelik avcılık yapacağı belirtilenler, balıkçı gemisi olmaksızın, belirtilen istihsal faaliyetinde bulunabilir.

Su ürünleri avcılığı yapan 12 metre üstündeki gemilerin sahiplerinin/donatanlarının, bakanlığın belirleyeceği esaslara göre yaptıkları avcılık ve avladıkları türlere ilişkin kayıtları tutması ve istenilen şekilde bakanlığa vermesi zorunludur.

Her türlü patlayıcı, öldürücü, bayıltıcı, uyuşturucu, uyutucu, uyarıcı, zehirleyici, aşındırıcı kimyasal maddeler, karpit, sönmemiş kireç, balık otu v.b ile su ürünleri avcılığı yapılması, bu maddelerin gemilerde ve av mahallerinde bulundurulması yasaktır.

Tüp, nargile, maske, zıpkın ile dalış yapılarak, şnorkel ve sualtı tüfekleri kullanılarak su altında ticari amaçla balık avcılığı yasaktır. dalma yöntemi ile balık dışında su ürünlerini ihtihsal yapacaklar profesyonel su altı adamları yönetmeliği kapsamında alınmış olan dalış belgesine sahip olmaları gerekmektedir.

Tırıvırı-paraşüt olarak adlandırılan av aracı üretimi, satışı, istihsal yerleri civarında bulunulması ve su ürünleri avcılığında kullanılması yasaktır.

Bakanlıkça belirlenen akarsuların denizlere karıştıkları yerler merkez olmak üzere denize ve akarsu yönüne doğru 500 metre sahada su ürünleri avcılığı yasaktır.

Avlanma yasağı süresince istihsal yasaklanan su ürünleri her ne suretle olursa olsun satışı, nakli ve imalatta kullanılması yasaktır.(Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüklerine yasağın başlamasından itibaren 24 saat içerisinde stok tespiti yaptırılmalıdır. Satışı içinde izin alınması zorunludur.)

Balık çiftliklerine 200 metre mesafe içinde su ürünleri avcılığı yasaktır. Dalma yöntemi ile yapılacak avcılıkta kompresör, nargile donanımı gibi ekipmanlarının, dalma yöntemi ile avcılık yapmak üzere izin belgesi almamış balıkçı gemilerinde bulundurulması yasaktır.

Su ürünleri avcılığında tek kat misina ağları, çoklu tek kat misina ağları ve dolanan ağların kullanılması yasaktır. Bu ağların, gemilerde, balıkçı barınaklarında, barınma ve çekek yerlerinde bulunması yasaktır.

Denizlerle ilgili diğer hükümler; Boyu 12 metreden küçük balıkçı gemilerinde su üstü radarı bulundurulması yasaktır.

Başka ülkenin münhasır ekonomik bölgesinde avcılık yapacaklar bakanlıktan izin almak zorundadırlar. Yaptıkları anlaşmalar çerçevesinde diğer ülke karasularında avcılık yapacak balıkçı gemileri için bakanlıktan izin alınması, istihsal edilen su ürünlerinin belirtilen esaslar doğrultusunda izinlerde gösterilen limanlardan çıkarılması zorunludur.

Limanlarda, balıkçı barınaklarında, barınma ve çekek yerlerinde ve bu yerlerin girişindeki ana mendireğin başından itibaren 100 metre yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yasaktır.

Dalma yapılacak avcılıkta kullanılan kompresör, nargile donanımı gibi ekipmanların, avlanma yasağı süresince gemilerde ve istihsal yerlerinde istihsal vasıtaları bulundurulamaz. Ancak yasak zaman ve yerlerden geçiş için il müdürlüklerinden izin alan gemilerde uygulanmaz.

Trol ve/veya gırgır olarak ruhsat kod numarası verilmiş (birincil ve/veya ikincil av araçları trol veya gırgır olarak tanımlanmış) balıkçı gemilerinin, bu av araçları ile avcılığın yasak olduğu dönemde, Bakanlık izni haricinde başka istihsal vasıtalarıyla avcılık yapması yasaktır.

Deniz ürünleri yetiştiriciliği yapılan kuluçkahanelerin, denizden su alım sistemine su alım noktalarından itibaren 500 metre yarıçaplı mesafede her türlü su ürünleri yasaktır. Karides, deniz salyangozu ve midye avcılığı için özel avcılık izni almış gemiler hariç, 12 metrenin altındaki gemilerde vinç, çelik halat, bom direği bulundurulması yasaktır.

Genel av yasağı döneminde, belli bir tür veya türlere yönelik olarak avlanma izni almış olan balıkçı gemileri ile bu türler dışındaki türlerin avlanması durumunda, izin belgeleri iptal edilir. bu gemilerin içinde bulunan dönem dahil olmak üzere, bir sonraki av sezonunda da aynı izin verilmez.

Amatör avcılık ile ilgili yasaklar; Tebliğde belirtilen yemlik balıklardan bir amatör balıkçı en fazla 30 adet bulundurabilir. Ekolojik açıdan zararlı yada potansiyel balık türleri canlı yem olarak kullanılamaz. Yemlik balıklar, avlanması hedeflenen türün avcılığının serbest olduğu dönemde avlanabilir. Yemlik balık boyu azami 12cm olup bundan büyük balıklar avlanabilir balık sınıfına girer. Yasal sınır ve boy sınırlamaları dahilinde ki deniz ve tatlı su balıkları yem amacı ile kullanılabilir.

Denizlerde avlanabilecek türlere ilişkin boy limitleri belirtilen türlerde %5 küçük boylara istisna tanınır. Adet cinsinden limit verilen türlerde kg cinsinden limitlere bakılmaz. Kg cinsinden limit verilen türlerde avlanılan tür tek veya karışık olsun 5 kg'ı geçemez. Avlanılan türlerde tek bireyin 5 kg'ı geçmesi durumunda bu yasal sınırlar içersinde sayılır. Avlanılan balıklardan en büyüğünün hariç tutulduğu durumda geri kalan balıkların 4 kg'ı geçmemesi halinde avlanan balıklar günlük limit dahilinde kabul edilir.

Günlük limit tek tür miktarı olmayıp toplam miktardır. Adet sınırlamasında birden fazla türün avlanıldığı durumlarda avlanılan türün izin verilen türün hiçbirini geçmemek şartıyla 3'ü geçemez. Sayı ve ağırlık sınırlaması getirilen türlerin karışık avlanması durumunda en büyük balık hariç geriye kalan balıkların toplam ağırlığı 4 kg'ı geçemez.

Denizlerde amatör avcılıkta parakete, pinter ve sepet gibi tuzaklar hariç olmak üzere her türlü olta takımı, serpme, yemlik uzatma ağı ve sualtı tüfeği ile yapılabilir. Kullanılacak serpme ağının kapalı iken boyu 3 metreyi geçemez, ağ göz açıklığı 28 mm'den küçük olamaz. Bir amatör avcı en fazla 4 olta takımı kullanabilir. Olta takımındaki iğne sayısı 6 adedi geçemez.

Su altı tüfeği ile gündüz avcılık yapılabilir. Işık kaynağı ve şnorkel kullanılabilir. Yapay hava kaynağı, tüp, nargile, her türlü soluma cihazı ve yedek hava kaynağı kullanılamaz.

1.6. Ülkemizde Su Ürünleri Avcılığını Kontrol Eden Kurumlarımız

1380 sayılı su ürünleri kanununun 33. maddesinde koruma ve kontrol yönünden yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar şöyle ifade edilir; "Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı teşkilatında ve Bakanlığa bağlı su ürünleri ile ilgili teşekküllerde su ürünlerinin, deniz ve iç suların koruma ve kontrolü ile görevlendirilen personel ile Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik, Gümrük ve Orman Muhafaza teşkilatları mensupları, Belediye Zabıtası Amir ve mensupları, kamu tüzel kişilerine bağlı muhafız, bekçi ve korucular ile Emniyet ve Jandarma teşkilatının bulunmadığı yerlerde köy muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri bu kanunla ve bu kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı, bu kanun kapsamına giren suçlar hakkında zabıt varakası tutmak, suçta kullanılan istihsal vasıtalarını ve elde edilen su ürünlerini zapt etmek ve bunları 34 üncü madde hükmü saklı kalmak şartı ile adli mercilere teslim etmek; ek madde 3'te yer alan hükümler çerçevesinde idari para cezalarını kesmekle vazifeli ve yetkilidirler."

Denizlerimizde bu koruma kontrolü görevini icra eden en etkili kuruluşun Sahil Güvenlik Komutanlığı olduğu bilinmektedir.

2. YAPILAN ÇALIŞMALAR

2.1. Materyal

2.1.1. Araştırma Sahası

Doğu Karadeniz olarak Sinop, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin illerinden oluşmuştur. Araştırma sahası olarak su ürünleri avcılık faaliyetleri bakımından birbiri ile hemen hemen aynı olan Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin illeri temel olarak alınmıştır. Bu illerimiz sahille bağlantısı olan toplam 24 ilçe, 2 il merkezinden oluşmaktadır (Trabzon ili Ortahisar ilçesi olarak alınmıştır). Bu ilçelerden Hopa ve Arhavi Artvin İline, Fındıklı, Pazar, Çayeli, Derepazarı ve İyidere Rize iline, Of, Sürmene, Araklı, Arsin, Yomra, Ortahisar, Akçaabat, Çarşıbaşı, Vakfikebir ve Beşikdüzü Trabzon iline, Eynesil, Görele, Tirebolu, Espiye, Keşap, Bulancak ve Piraziz ilçeleri Giresun iline aittir. İki il merkezi ise Giresun il merkezi ve Rize il merkezlerinden oluşmaktadır. Araştırma sahasının en Batı'sında Piraziz en Doğu'sunda ise Hopa ilçeleri bulunmaktadır. Artvin ilinin sahil uzunluğu 36 km, Rize ilinin sahil uzunluğu 91 km, Trabzon İlinin sahil uzunluğu 116 km ve Giresun ilinin sahil uzunluğu 112 km olmak üzere toplam 355 km'dir.

2.1.2. Araştırmada Değerlendirilen Balıkçı Tekneleri

2/1, 2/2, 3/1 ve 3/2 nolu ticari ve amatör amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğin araştırma bölgesine ilişkin sınırlamaları çerçevesinde, Ordu-Giresun İl sınırından Türkiye-Gürcistan ülke sınırı arasında 2009-2014 avlanma sezonu süresince bulunan, gerek araştırma bölgesinin gerekse diğer bölgelerimizden avcılık için geçici olarak gelen teknelerde dahil olmak üzere; Sahil Güvenlik Trabzon Grup Komutanlığı'nın rutin kontrol ve denetlemeleri esnasında kayıt altına alınan veriler çerçevesinde, küçük ve büyük olmak üzere trol, gırgır, algarna, voli ve değişik özelliklerdeki küçük balıkçılara ait balıkçı tekneleri araştırmada esas alınmıştır.

2.1.3. Araştırma Sahası Gemi/Teknelerin Yanaşabileceği Sahil Yapıları

Ordu-Giresun İl sınırından Türkiye-Gürcistan hudut sınırına kadar olan sahil şeridinde 2 tersane, 5 liman (1'i özel liman), 1 yat limanı, 5 iskele, 22 balıkçı barınağı, 63 çekek yeri ve 14 adet barınma yeri olmak üzere toplam 112 adet sahil yapısı bulunmaktadır (Tablo 4).

Tablo 4. Giresun-Artvin arasındaki kıyı yapıları sayısı (Adet) (XI.Bölge Müdürlüğü, (2013))

	Giresun	Trabzon	Rize	Artvin	Toplam(Adet)
Limanlar	1	2	1	1	5
Balıkçı Barınağı	4	11	5	2	22
Barınma Yeri	2	3	9	-	14
Çekek Yeri	19	14	25	5	63
İskele	1	2	1	1	5
Tersane		2			2
Yat Limanı		1			1
Toplam Tesis (Adet)	27	34	42	9	112

İllere göre kıyı yapılarının sayısına bakıldığında en fazla kıyı yapısı Rize ilinde, en az kıyı yapısı sahil şeridi de az olan Artvin ilinde bulunmaktadır (Tablo 4).

Tablo 5. Giresun-Artvin arasındaki kıyı yapılarının kapasiteleri (Adet) (XI.Bölge Müdürlüğü, 2013)

	Giresun	Trabzon	Rize	Artvin	Toplam(Kapasite/ Tekne Sayısı)
Balıkçı Barınağı	560	1363	690	150	2763
Barınma Yeri	150	104	639	-	893
Çekek Yeri	600	473	766	71	1910
Yat Limanı		225			225
Toplam Tesis	1310	2165	2095	221	5791

Kıyı yapılarına kapasiteleri bakımından incelendiğinde en fazla gemi bağlama kapasitesi Trabzon ilinde, en az ise Artvin ilinde mevcuttur (Tablo 5).

2.2. Yöntem

Ordu-Giresun İl sınırı ile Türkiye-Gürcistan hudut sınırı arasında deniz sahasında su ürünleri avcılığını kontrol ve denetleme görevini en etkin olarak yapan ve bunun için her türlü gemi personel ve teçhizat donanımına sahip olan Sahil Güvenlik Trabzon Grup Komutanlığı'nın araştırma süresi içerisinde gerçekleştirdiği kendi faaliyetleri içerisinde su ürünleri avlanma ihlallerine yönelik gerçekleştirmiş oldukları resmi kayıtların konularına göre sınıflandırılması yapılmıştır. Buna göre 2009-2014 yılları arasında her bir avlanma sezonu için gerçekleşen ihlaller belirtilen sistematik göz önüne alınarak analiz edilmiştir. Öncelikle ihlal sayıları ve kesilen idari para cezası miktarları illere, ilçelere ve yıllara göre tasnif edilmiş, ihlal yapan kişilerin yaptıkları avcılık çeşitlerine göre ihlal sayıları ve kesilen idari para cezaları illere, ilçelere ve yıllara tasnif edilmiş, yapılan ihlaller niteliğine göre sayıları ve kesilen idari para cezaları illere ve yıllara göre tasnif edilmiş, suç unsurları illere ve yıllara göre tasnif edilmiş, ihlal yapan şahısların yaptıkları görevler bakımından sayıları ve kesilen idari para cezaları illere ve yıllara göre tasnif edilmiş, el konulan av araçları/gereçlerinin ve ürünlerin illere ve yıllara göre tasnif edilmiş, el konulan sahibi belli olmayan kullanılması ve bulundurulması yasak av araçları illere ve yıllara göre tasnif edilerek gerekli analizler yapılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Ticari ve Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğler Kapsamında 2009-2014 Yılları Arasında Araştırma Sahası İhlalleri

3.1.1. İllere Göre İhlaller

3.1.1.1. İllere Göre İhlal Sayıları

3.1.1.1.1. Artvin İlindeki İhlal Sayıları

Tablo 6. Artvin ilinde kesilen idari para ceza sayılarının ilçelere göre dağılımı (Yıl/Adet)

İlçe	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Arhavi	1		2	3	35	1	42
Hopa	4	8	6	7	50	6	81
Genel toplam	5	8	8	10	85	7	123

Artvin ilinde yapılan kontrol ve denetimlerde 2013 yılında en fazla yasadışı faaliyet yapan şahıslara rastlanılmıştır. İlçe bazında ise en fazla Hopa ilçesinde suç unsuru ile karşılaşılmıştır (Tablo 6).

3.1.1.1.2. Rize İlindeki İhlal Sayıları

Tablo 7. Rize ilinde kesilen idari para ceza sayılarının ilçelere göre dağılımı (Yıl/Adet)

İlçe	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Pazar	1	2	3		8	3	17
Ardeşen	2	1	2	4	8	4	21
Çayeli			1	8	13	4	26
Fındıklı	1	1	1	2	3	14	22
İyidere			4		6	1	11
Rize Merkez	4	3	4	8	6	5	30
Genel toplam	8	7	15	22	44	31	127

Rize ilinde yapılan kontrol ve denetimlerde yıllara göre artış olduğu gözlenmektedir. İlçe bazında bakıldığında Rize merkez, Çayeli ve Fındıklı ilçelerinin başı çektiği görülmektedir (Tablo 7).

3.1.1.1.3. Trabzon İlindeki İhlal Sayıları

Tablo 8. Trabzon ilinde kesilen idari para ceza sayılarının ilçelere göre dağılımı (Yıl/Adet)

İlçe	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Akçaabat	4	1	2	13	9	12	41
Araklı	5	2		3	2	1	13
Arsin			2	2	11	7	22
Beşikdüzü				6		4	10
Çarşıbaşı		4	1	22		3	30
Of			1	1	11	2	15
Ortahisar	12	13	7	46	15	12	105
Sürmene	3		6	20	2	3	34
Vakfikebir		6	8	12	4	7	37
Yomra	2	2	6	4	5	5	24
Genel toplam	26	28	33	129	59	56	331

Trabzon ilinde 2012 yılında en fazla yasadışı faaliyette bulunan kişilere rastlanılmıştır. İlçeler bazında bakıldığında en fazla yasadışı faaliyet Ortahisar ilçesinde olduğu gözlenmektedir (Tablo 8).

3.1.1.1.4. Giresun İlindeki İhlal Sayıları

Tablo 9. Giresun ilinde kesilen idari para ceza sayılarının ilçelere göre dağılımı (Yıl/Adet)

İlçe	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Bulancak		3	2	6	4	2	17
Espiye			2		5	1	8
Eynesil	1		2	1		4	8
Fındıklı					1		1
Görece	2	4	8	7	3	6	30
Gülyalı			1				1
Keşap				3		7	10
Merkez	17	9	7	11	4	6	54
Piraziz	8	1		2	10	1	22
Tirebolu	4	4	5	14	9	5	41
Genel toplam	32	21	27	44	36	32	192

Giresun ilinde yıllara göre bakıldığında arada pek fark olmadığı gözlenmektedir. İlçeler bazında incelendiğinde Giresun merkez, Tirebolu ve Görele ilçelerinin başı çektiği gözlenmektedir (Tablo 9).

3.1.1.2. İllere Göre İdari Para Cezaları

3.1.1.2.1. Artvin İlindeki İdari Para Cezaları

Tablo 10. Artvin ilinde kesilen idari para cezalarının ilçelere göre dağılımı (Yıl/₺)

İlçe	Yıllar/₺						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Arhavi	708		7002	2571	43381	282	53944
Hopa	5313	29280	31120	9853	79176	3631	158373
Genel toplam	6021	29280	38122	12424	122557	3913	212317

Artvin ilinde en fazla idari para cezası yıllara göre 2013 yılında kesilmiştir. İlçeler bazında en fazla Hopa ilçesinde idari para cezası uygulanmıştır (Tablo 10).

3.1.1.2.2. Rize İlindeki İdari Para Cezaları

Tablo 11. Rize ilinde kesilen idari para cezalarının ilçelere göre dağılımı (Yıl/₺)

İlçe	Yıllar/₺						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Pazar	353	360	6059		7384	1718	15874
Ardeşen	706	360	1566	5142	8761	1805	18340
Çayeli			778	6859	14768	3836	26241
Fındıklı	353		387	1714	3692	33565	39711
İyidere			1939		6461	959	9359
Merkez	1767	2902	2713	9670	14768	3441	35261
Genel toplam	3179	3622	13442	23385	55834	45324	144786

Rize ilinde idari para cezalarına yıllara göre bakıldığında son yıllarda bir artış olduğu gözlenmektedir. İlçe bazında bakıldığında Giresun merkez, Fındıklı ve Çayeli ilçelerinde en fazla idari para cezası kesildiği görülmektedir (Tablo 11).

3.1.1.2.3. Trabzon İlindeki İdari Para Cezaları

Tablo 12. Trabzon ilinde kesilen idari para cezalarının ilçelere göre dağılımı (Yıl/₺)

İlçe	Yıllar/₺						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Akçaabat	6017	360	1165	6485	8771	8626	31424
Araklı	4956	4914		2140	1846	282	14138
Arsin			1556	2556	9502	5072	18686
Beşikdüzü				6425		4308	10733
Çarşıbaşı		11950	778	31098		1913	45739
Of			778	426	9689	1918	12811
Ortahisar	8135	13864	7224	106259	22611	10062	168155
Sürmene	4956		8710	18158	1836	7190	40850
Vakfikebir		8235	11016	11150	4161	5554	40116
Yomra	1416	360	3338	3077	11076	7672	26939
Genel toplam	25480	39683	34565	187774	69492	52597	409591

Trabzon İlinde kesilen idari para cezaları incelendiğinde 2012 yılında en fazla idari para cezası kesildiği görülmektedir. İlçeler bazında bakıldığında Ortahisar İlçesinde diğerlerine göre daha fazla idari para cezası kesilmiştir (Tablo 12).

3.1.1.2.4. Giresun İlindeki İdari Para Cezaları

Tablo 13. Giresun ilinde kesilen idari para cezalarının ilçelere göre dağılımı (Yıl/₺)

İlçe	Yıllar/₺						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Bulancak		1443	1008	5999	3041	1918	13409
Espiye			1165		4615	959	6739
Eynesil	353		1008	857		17262	19480
Fındıklı					5538		5538
Görece	706	2166	7002	4962	3687	8621	27144
Gülyalı			723				723
Keşap				2140		5754	7894
Merkez	17696	9393	4898	10700	2764	6713	52164
Piraziz	4244	214		1283	9230	959	15930
Tirebolu	2473	3972	2717	36384	23012	3349	71907
Genel toplam	25472	17188	18521	62325	51887	45535	220928

Giresun ilinde kesilen idari para cezaları incelendiğinde 2012-2014 yılları arasında kesilen idari para cezası miktarlarının fazla olduğu görülmektedir. İlçeler bazında bakıldığında Tirebolu ve Giresun merkez başı çekmektedir (Tablo 13).

3.1.1.3. Avcılık Türlerine Göre İhlallerin İllere Göre Dağılımı

3.1.1.3.1. Artvin İlinde Avcılık Türlerine Göre İhlallerin Dağılımı

Tablo 14. Artvin ilinde avcılık türlerine göre ihlal sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

Avcılık türü	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Artvin Amatör (ticari değerlendirilen)				2	2		4
Amatör avcılık					1	2	3
Gırgır ağları ile avcılık	2	7	8	1	78	2	98
Uzatma ağları ile avcılık	3	1		7	4	3	18
Genel toplam	5	8	8	10	85	7	123

Artvin ilinde avcılık türlerine göre ihlallerin dağılımı incelendiğinde gırgır ağları ile avcılık yapan kişilerin önde olduğu görülmektedir. Yıllara göre bakıldığında 2013 yılında bariz bir şekilde suç işleyen kişi sayısının arttığı görülmektedir (Tablo 14).

3.1.1.3.2. Rize İlinde Avcılık Türlerine Göre İhlallerin Dağılımı

Tablo 15. Rize ilinde avcılık türlerine göre ihlal sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

Avcılık türü	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Rize Algarna ile avcılık				6	10		16
Amatör (ticari değerlendirilen)			1		5	8	14
Amatör avcılık			1	3		5	9
Balık çiftliği		2		3		2	7
Gırgır ağları ile avcılık			3	4	17	12	36
Uzatma ağları ile avcılık	8	4	10	6	12	4	44
Yoktur		1					1
Genel toplam	8	7	15	22	44	31	127

Rize ilinde avcılık türlerine göre ihlallerin dağılımı incelendiğinde uzatma ve gırgır ağları ile avcılık yapan kişilerin önde olduğu görülmektedir. Yıllara göre bakıldığında son yıllarda suç işleyen kişi sayısında artış olduğu görülmektedir (Tablo 15).

3.1.1.3.3. Trabzon İlinde Avcılık Türlerine Göre İhlallerin Dağılımı

Tablo 16. Rize ilinde avcılık türlerine göre ihlal sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

Avcılık türü	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Trabzon Algarna ile avcılık		2		19	21	12	54
Amatör (ticari değerlendirilen)			1	4	5	4	14
Amatör avcılık		4	2	9	1	3	19
Balık çiftliği		1	3	1	1	12	18
Gırgır ağları ile avcılık	8	12	9	71	8	8	116
Trol ağları ile avcılık		2					2
Uzatma ağları ile avcılık	15	7	18	25	22	17	104
Voli ağları ile avcılık					1		1
Yoktur	3						3
Genel toplam	26	28	33	129	59	56	331

Trabzon ilinde avcılık türlerine göre ihlallerin dağılımı incelendiğinde gırgır ağları ve uzatma ağları ile avcılık yapan kişilerin önde olduğu görülmektedir. Son yıllarda algarna ile avcılık yapan kişilerde de artış olduğu gözlenmektedir. Yıllara göre bakıldığında 2012 yılında suç işleyen kişi sayısının bariz bir şekilde fazla olduğu görülmektedir (Tablo 16).

3.1.1.3.4. Giresun İlinde Avcılık Türlerine Göre İhlallerin Dağılımı

Tablo 17. Giresun ilinde avcılık türlerine göre ihlal sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

	Avcılık türü	Yıllar/Adet						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Giresun	Algarna ile avcılık			9	9	17	1	36
	Amatör (ticari değerlendirilen)	5	3	2	4	2	3	19
	Amatör avcılık		1	3	3	1		8
	Dalarak su ürünleri avcılığı					1	7	8
	Gırgır ağları ile avcılık	6	6		3	12	7	34
	Trol ağları ile avcılık				9			9
	Uzatma ağları ile avcılık	21	11	13	16	3	14	78
Genel toplam		32	21	27	44	36	32	192

Giresun ilinde avcılık türlerine göre ihlallerin dağılımı incelendiğinde uzatma ağları, algarna ve gırgır ağları ile avcılık yapan kişilerin önde olduğu görülmektedir. Son yıllarda algarna ile avcılık yapan kişilerde de artış olduğu gözlenmektedir. Yıllara göre bakıldığında ortalama olarak hemen hemen aynı oldukları görülmektedir (Tablo 17).

3.1.1.4. İllere Göre İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı

3.1.1.4.1. Artvin İlindeki İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı

Tablo 18. Artvin ilinde ihlallerin niteliğine göre ihlal sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

Suçun niteliği	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Belge	3	2		1	5	3	14
Boy					56		56
Saha	2	6	6	3	18		35
Teknik			2	6	3	3	14
Zaman					3	1	4
Genel toplam	5	8	8	10	85	7	123

Artvin ilinde yapılan ihlaller niteliklerine göre bakıldığında en fazla boy yasağına uymamaktan şahıslara işlem yapıldığı görülmektedir. Boy yasağına uymamak suçuna tamamen 2013 yılında rastlanılmıştır (Tablo 18).

3.1.1.4.2. Rize İlindeki İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı

Tablo 19. Rize ilinde ihlallerin niteliğine göre ihlal sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

Suçun niteliği	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Belge	7	4	8	5	4	1	29
Boy		1		1	4	5	11
Saha	1	2	3	9	21	9	45
Teknik			4	6	15	10	35
aman				1		6	7
Genel toplam	8	7	15	22	44	31	127

Rize ilinde karşılaşılan usulsüzlüklere niteliğine göre bakıldığında en fazla karşılaşılan hususun yasak sahada avcılık olduğu görülmektedir (Tablo 19).

3.1.1.3.3. Trabzon İlindeki İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı

Tablo 20. Trabzon ilinde ihlallerin niteliğine göre ihlal sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

Suçun niteliği	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Belge	9	15	16	27	13	17	97
Boy	7			13	5	1	26
Saha	9	6	7	61	24	9	116
Teknik		1	9	20	16	26	72
Zaman	1	6	1	8	1	3	20
Genel toplam	26	28	33	129	59	56	331

Trabzon ilinde karşılaşılan usulsüzlüklere niteliğine göre bakıldığında en fazla karşılaşılan hususların yasak sahada avcılık ve belge eksikliğinin başı çektiği görülmektedir (Tablo 20).

3.1.1.4.4. Giresun İlindeki İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı

Tablo 21. Giresun ilinde ihlallerin niteliğine göre ihlal sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

Suçun niteliği	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Belge	19	14	5	13	14	18	83
Boy					1		1
Saha	8	2	8	17	15	6	56
Teknik			13	12	2	8	35
Zaman	5	5	1	2	4		17
Genel toplam	32	21	27	44	36	32	192

Giresun ilinde karşılaşılan usulsüzlüklere niteliğine göre bakıldığında en fazla karşılaşılan hususun belge eksikliği olduğu görülmektedir (Tablo 21).

3.1.1.5. İllere Göre İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları

3.1.1.5.1. Artvin İlindeki İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları

Tablo 22. Artvin ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarının dağılımı (Yıl/₺)

Suçun niteliği	Yıllar/₺						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Belge	4605	4698		426	9679	1431	20839
Boy					76609		76609
Saha	1416	24582	31120	6856	30731		94705
Teknik			7002	5142	2769	2200	17113
Zaman					2769	282	3051
Genel toplam	6021	29280	38122	12424	122557	3913	212317

Artvin ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarına bakıldığında en fazla yasak sahada yapılan avcılık ve boy yasağına uymamak hususlarında idari para cezası kesilmiştir (Tablo 22).

3.1.1.5.2. Rize İlindeki İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları

Tablo 23. Rize ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarının dağılımı (Yıl/₺)

Suçun Niteliği	Yıllar/₺						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Belge	2471	3622	4644	3772	3223	477	18209
Boy				5142	6461	15344	26947
Saha	708		5686	6758	32305	10718	56175
Teknik			3112	6856	13845	9590	33403
Zaman				857		9195	10052
Genel toplam	3179	3622	13442	23385	55834	45324	144786

Rize ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarına bakıldığında en fazla yasak sahada avcılık ve konulan teknik düzenlemeler uymamaktan idari para cezası kesildiği görülmektedir (Tablo 23).

3.1.1.5.3. Trabzon İlindeki İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları

Tablo 24. Trabzon ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarının dağılımı (Yıl/₺)

Suçun niteliği	Yıllar/₺						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Belge	5656	21453	14655	30371	20301	10514	102950
Boy	9204			11141	11076	5754	37175
Saha	9912	12313	13226	125122	22152	7954	190679
Teknik		723	6454	14888	15691	26852	64608
Zaman	708	5194	230	6252	272	1523	14179
Genel toplam	25480	39683	34565	187774	69492	52597	409591

Rize ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarına bakıldığında en fazla yasak sahada avcılık yapmaktan ve belge eksikliğinden idari para cezası kesilmiştir (Tablo 24).

3.1.1.5.4. Giresun İlindeki İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları

Tablo 25. Giresun ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarının dağılımı (Yıl/₺)

Suçun niteliği	Yıllar/₺						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Belge	8480	12636	2326	11210	30386	26355	91393
Boy					2769		2769
Saha	6372	1446	6224	33531	13194	10549	71316
Teknik			9741	15870	1846	8631	36088
Zaman	10620	3106	230	1714	3692		19362
Genel toplam	25472	17188	18521	62325	51887	45535	220928

Giresun ilinde ihlallerin niteliğine göre kesilen idari para cezalarına bakıldığında en fazla belge eksikliğinden ve yasak sahada avcılıktan idari para cezası kesildiği görülmektedir (Tablo 25).

3.1.2. Giresun-Artvin İlleri Arasındaki İhlallerin Aylara Göre Değerlendirilmesi

3.1.2.1. Giresun-Artvin İlleri Arasındaki İhlal Sayılarının Niteliğinin Aylara Göre Değerlendirilmesi

Tablo 26. Giresun-Artvin İlleri Arasındaki İhlal Sayılarının Niteliğinin Aylara Göre Dağılımı (Ay/Adet)

Suçun niteliği	Aylar/Adet												Genel toplam
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Belge	25	17	33	10	18	10	16	11	22	25	17	19	223
Boy	44	9									3	38	94
Saha	14	48	15	6	31	6	9	1	30	53	23	16	252
Teknik	17	7	16	11	24	5	12	1	22	16	17	8	156
Zaman			1		5	7	10	10	4	1	10		48
Genel toplam	100	81	65	27	78	28	47	23	78	95	70	81	773

Giresun-Artvin illeri arasında ihlal sayılarının niteliğine göre dağılımına bakıldığında 10., 12.,1. ve 2. aylarda diğerlerine göre daha fazla olduğu görülmektedir. Boy yasaklarına uymamak ihlalinin 11., 12, 1., ve 2. aylarda karşılaşılmaktadır. Saha ihlalleri dönem boyunca görülmekte fakat 2. ve 10. aylarda diğerlerine göre daha yoğun olduğu görülmektedir. Teknik olarak yapılan ihlaller dönem boyunca birbirine yakın olarak görülmektedir (Tablo 26).

3.1.2.2. Giresun-Artvin İleri Arasındaki ihlal Sayılarının Avcılık Türü Bakımından Aylara Göre Değerlendirilmesi

Tablo 27. Giresun-Artvin illeri arasındaki ihlal sayılarının avcılık türlerinin aylara göre dağılımı (Ay/Adet)

Avcılık türü	Aylar/Adet												Genel toplam
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Algarna ile avcılık				1			8	1	17	48	26	5	106
Amatör avcılık	1		3		2	3	8	5	13	3	1		39
Balık çiftliği	2	2	4	1	2		7		3	2	2		25
Dalarak su ürünleri avcılığı							8						8
Gırgır ağları ile avcılık	64	65	34	7	3				19	19	19	54	284
Ticari avcılık	4	2	2	3	22	3	1	3	2	1	3	5	51
Trol ağları ile avcılık					5		2		4				11
Uzatma ağları ile avcılık	28	12	22	15	44	22	13	14	20	22	16	16	244
Voli ağları ile avcılık												1	1
Yoktur	1										3		4
Genel toplam	100	81	65	27	78	28	47	23	78	95	70	81	773

Algarna ile avcılık yapan ihlal yapan kişilerin 9., 10. ve 11. aylarda, amatör avcılık yapan yaz dönemi ve özellikle Eylül ayında, balık çiftliklerinde genellikle havuzlarda balığın bulunmadığı Temmuz ayında, dalarak su ürünleri avcılığı yine Temmuz ayında, gırgır avcılığı yapan balıkçı teknelerinde 12., 1., ve 2. aylarda, uzatma ağları ile avcılıkta kalkan balığı avcılığının yasaklandığı Mayıs ayında artış olduğu görülmektedir (Tablo 27).

3.1.3. İllere Göre Suçların Değerlendirilmesi

3.1.3.1. Artvin İlinde Suçların Değerlendirilmesi

Tablo 28. Artvin ilinde suç unsurları ve sayıları (Yıl/Adet)

İl	Suç	Yıllar/Adet						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Artvin	Amatör olarak gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihali yapmak						1	1
	Avlanma yasağı süresince gemilerde ve istihsal yerlerinde her türlü av malzemeleri, teçhizat, alet edavat ve yemleme takımları bulundurmak			1		1		2
	Denize bırakılan uzatma ağlarının gündüz flama(şamandra), gece ise ışıklı şamandra ile işaretlendirilmemesi						1	1
	Gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmak ve kullanmak				6	1	1	8
	Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	1				3		4
	Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek					2		2
	Gemiler için verilen ruhsat numarasını plaka olarak görülecek şekilde gemiye yazmamak.			1		1		2
	Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	1	1					2
	Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek				1		3	4
	Gırgır ağı ile sığ sularda avcılık yapmak	1	2		1	17		21
	Gırgır ağları kullanan balıkçı gemileri bakanlık il veya ilçe müdürlüklerinden 1 yıl geçerli derinlik ölçüm belgesi almamak	1						1
	Küçük boyda hamsi avcılığı					49		49
	Küçük boyda hamsi nakli					6		6
	Küçük boyda istavrit nakli					1		1
	Liman içersinde sualtı tüfeği ile amatör olarak su ürünleri avcılığı yapmak					1		1
	Limanlar, balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak	1			2			3
	Özel teknede kullanılması ve bulundurulması yasak ağ bulundurmak						1	1
	Tarım il müdürlüğünden hamsi avcılığı izin belgesi almadan hamsi avcılığı yapmak		1					1
	Yasak sahada çevirme ağları ile su ürünleri avcılığı yapmak		4	6				10
	Yasak zamanda kalkan ağını teknede bulundurmak					3		3
Genel toplam		5	8	8	10	85	7	123

Artvin ilinde karşılaşılan suçlara bakıldığında küçük boyda balık avcılığı ve naklinin en çok karşılaşılan hususların başında geldiği görülmektedir. Yıllara göre bakıldığında ise 2013 yılında suç işleyen kişilerde bariz bir artış olduğu gözlenmektedir (Tablo 28).

3.1.3.2. Rize İlinde Suçların Değerlendirilmesi

Tablo 29. Rize ilinde suç unsurları ve sayıları (Yıl/Adet)

İl	Suç	Yıllar/Adet						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Rize	Algarna ile sahilden 500 metre içersinde avcılık yapmak				4	10		14
	Amatör olarak gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihali yapmak						2	2
	Bakanlıkça belirlenen akarsuların denize karışıkları yerler merkez olmak üzere 500 metre yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak						2	2
	Çekek yerinde misina ağı bulundurmak					1		1
	Denize bırakılan uzatma ağlarının gündüz flama(şamandra), gece ise ışıklı şamandra ile işaretlendirilmemesi			1	1			2
	Denizlerde ve içsularında sabit olarak kurulan istihsal vasıtalarına ve yerlerine gündüzleri flama, geceleri ise ışıklı flama veya benzeri bir işaret konulmaması				2		2	4
	Gece algarna ile deniz salyangozu avcılığı yapmak				1			1
	Gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmak ve kullanmak			2	3	13	2	20
	Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak		2	1	1	1		5
	Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek			1				1
	Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	6	2					8
	Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek	1		5	2	3	1	12
	Gırgır ağları ile sığ sularda avcılık yapmak				1	10	1	12
	Hamsi nakil belgesi düzenlenmeden sevkiyat yapmak				1			1
	Karadeniz'de Münhasır Ekonomik Bölge dışında su ürünleri avcılığı yapmak			1				1
	Küçük boyda hamsi avcılığı yapmak					3	2	5
	Küçük boyda hamsi nakli yapmak		1			1	3	5
	Küçük boyda istavrit avcılığı yapmak				1			1
	Limanlar, balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak	1			1		1	3

Tablo 29 (devam). Rize ilinde suç unsurları ve sayıları (Yıl/Adet)

Limanlarda ve balıkçı barınaklarında ana mendireğin başından itibaren 100 metre yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak					1	1	
Su ürünleri istihsalinde kullanılan gemilerde aranılan asgari vasıf ve şartlara uymamak					1	1	
Su ürünleri yetiştiriciliği yapan kafeslere 100 metreden yakın mesafede amatör avcılık yapmak		1	3		4	8	
Su ürünleri yetiştiricilik belgesinde belirtilen koordinatlar dışında faaliyette bulunmak		2				2	
Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin bulunduğu alanda ve kafeslerin çevresinde bulunan 200 metrelik saha içerisinde tizari avcılığı yapmak			1			1	
Yaptıkları avcılık ve avladıkları türlere ilişkin kayıtları usulüne uygun tutmamak		1	1			2	
Yasak zamanda hamsi avcılığı yapmak					4	4	
Yasak zamanda yakalanan su ürünlerini nakletmek					1	1	
Yasaklanan av araç ve gereçlerinin avlanma mahallinde bulundurmak			1		2	4	7
Genel toplam	8	7	15	22	44	31	127

Rize ilinde karşılaşılan suçlara bakıldığında gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmak, algarna ile sahilden itibaren 500 metre alanda avcılık yapmak, gırgır ağları ile sığ suda avcılık yapmak ve gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek hususlarının önde olduğu görülmektedir. Yıllara göre bakıldığında ise son yıllarda artış olduğu gözlenmektedir (Tablo 29).

3.1.3.3. Trabzon İlinde Suçların Değerlendirilmesi

Tablo 30. Trabzon ilinde suç unsurları ve sayıları (Yıl/Adet)

İl	Suç	Yıllar/Adet						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Trabzon	12 metreden küçük tekneyle gırgır ağları ile avcılık yapmak				4			4
	Algarna ile sahilden 500 metre içersinde avcılık yapmak		2		13	19	5	39
	Algarnaların ağız derinliğinin 60cm olması (azami 40cm olmalıdır)						6	6
	Amatör olarak gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihsalı yapmak		4	1	1	1	2	9
	Avladıkları ürünlere ilişkin kayıtları tutmamak						1	1
	Bakanlıkça belirlenen akarsuların denize karışıkları yerler merkez olmak üzere 500 metre yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak	3		1		3	1	8
	Deniz salyangozu avcılığı izin belgesini göstermemek					1		1
	Deniz salyangozu avlanma izin belgesi olmamak		1				1	2
	Denize bırakılan uzatma ağlarının gündüz flama(şamandra), gece ise ışıklı şamandra ile işaretlendirilmemesi			2		2		4
	Denizlerde ve içsularda sabit olarak kurulan istihsal vasıtalarına ve yerlerine gündüzleri flama, geceleri ise ışıklı flama veya benzeri bir işaret konulmaması			3	1	1	11	16
	Gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmak ve kullanmak			2	4	13	3	22
	Gemide birden fazla algarna bulundurmak ve kullanmak		1					1
	Gemiler için ruhsat tezkeresi olmadan amatör tekneyle palamut ağı kullanmak						1	1
	Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak				3	2		5
	Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek					1		1
	Gemiler için verilen ruhsat numarasını plaka olarak görülecek şekilde gemiye yazmamak.						1	1
	Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	8	6	11	6			31
	Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek		1	2	12	7	15	37
	Gırgır ağı ile sığ sularda avcılık yapmak	1	1		1			3
	Gırgır ağları kullanan balıkçı gemileri bakanlık il veya ilçe müdürlüklerinden 1 yıl geçerli derinlik ölçüm belgesi almamak	1	3	1	1	1		7
İşaret tabancası ve veri fişeği bulundurmamak				1			1	

Tablo 30 (devam). Trabzon ilinde suç unsurları ve sayıları (Yıl/Adet)

Karadeniz'de münhasır ekonomik bölge dışında su ürünleri avcılığı yapmak	2	40					42
Kira sözleşmesine rağmen faaliyetine devam etmek	1						1
Küçük boyda hamsi avcılığı	2			5			7
Küçük boyda hamsi nakli	5						5
Küçük boyda istavrit avcılığı yapmak				13		1	14
Limanlar, balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak	3	2	2	7	1		15
Limanlarda ve balıkçı barınaklarında ana mendireğin başından itibaren 100 metre yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak					1	1	2
Özel tekne ile su ürünleri istihsalı yaparak ticari faaliyette bulunmak						1	1
Özel teknede kullanılması ve bulundurulması yasak ağ bulundurmak		1	8			1	10
Su ürünleri yetiştiriciliği yapan kafeslere 100 metreden yakın mesafede amatör avcılık yapmak						1	1
Su ürünleri yetiştiricilik belgesinde belirtilen koordinatlar dışında faaliyette bulunmak						1	1
Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin bulunduğu alanda ve kafeslerin çevresinde bulunan 200 metrelik saha içerisinde ticari avcılık yapmak	2		2				4
Tarım il müdürlüğünden hamsi avcılığı izin belgesi almadan hamsi avcılığı yapmak	2			3	1		6
Tırıvırı olarak adlandırılan av aracı ile su ürünleri avcılığı yapmak				2			2
Yaptıkları avcılık ve avladıkları türlere ilişkin kayıtları usulüne uygun tutmamak	2	2	2				6
Yasak sahada dip trolü ile avcılık yapmak	1						1
Yasak zamanda algarna ile deniz salyangozu avlamak				5			5
Yasak zamanda gırgır ağları ile su ürünleri avcılığı yapmak	1						1
Yasak zamanda kalkan ağını teknede bulundurmak						2	2
Yasak zamanda kalkan avcılığı yapmak	1			2			3
Yasak zamanda uzatma ağları ile palamut avcılığı yapmak						1	1
Yasaklanan av araç ve gereçlerinin avlanma mahallinde bulundurmak			1				1
Genel toplam	26	28	33	129	59	56	331

Trabzon ilinde karşılaşılan suçlara bakıldığında gerçek kişilere ait su ürünleri ruhsat tezkeresi olmamak veya göstermemek, Karadeniz'de Münhasır Ekonomik Bölge dışında avcılık yapmak ve algarna ile sahilden itibaren 500 metre alanda avcılık yapmak

ilk sıralarda olduğu görülmektedir. Yıllara göre bakıldığında ise 2012 yılında diğer yıllara göre bariz bir fark olduğu görülmektedir (Tablo 30).

3.1.3.4. Giresun İlinde Suçların Değerlendirilmesi

Tablo 31. Giresun ilinde suç unsurları ve sayıları (Yıl/Adet)

İl	Suç	Yıllar /Adet						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Giresun	12 metreden küçük teknede trol donanımı bulundurmak				3			3
	Algarna ile sahilden 500 metre içersinde avcılık yapmak			1	5	13	2	21
	Amatör olarak gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihsalı yapmak		1	1				2
	Bakanlıkça belirlenen akarsuların denize karıştıkları yerler merkez olmak üzere 500 metre yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak	1		2		1	2	6
	Deniz salyangozu avcılığında kullanılan algarnaların ağız genişliğinin 3 metreden fazla olması			1				1
	Deniz salyangozu avlanma izin belgesi olmamak			1	2		2	5
	Gece algarna ile deniz salyangozu avcılığı yapmak					3		3
	Gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihsalı yapmak	3	2					5
	Gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmak ve kullanmak			3	6	2	4	15
	Gemide birden fazla algarna bulundurmak ve kullanmak			6				6
	Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	1			1	4	1	7
	Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek	1				2		3
	Gemiler için verilen ruhsat numarasını plaka olarak görülecek şekilde gemiye yazmamak.			1			1	2
	Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	10	2	3				15
	Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek	7	9	1	7	3	9	36
	Gerçek kişiler için su ürünleri ruhsat tezkeresini ilgililere ibraz etmemek						2	2
	Gırgır ağları ile 24 metreden sığ sularda avcılık yapmak						2	2
	Gırgır ağları ile belirtilen saatler dışında hamsi balığı avcılığı yapmak.	2						2
	Gırgır ağları kullanan balıkçı gemileri bakanlık il veya ilçe müdürlüklerinden 1 yıl geçerli derinlik ölçüm belgesi almamak		3			1		4

Tablo 31 (devam). Giresun ilinde suç unsurları ve sayıları (Yıl/Adet)

Gırgır ağıları ölçüm belgesi olmamak						2	2
Hamsi avcılığı izin belgesi olmamak						2	2
Küçük boyda hamsi nakli						1	1
Liman içersinde dalarak midye istihali yapmak			1				1
Liman içersinde sualtı tüfeği ile amatör olarak su ürünleri avcılığı yapmak						1	1
Limanlar, balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak	7	2	4	6			19
Özel teknede kullanılması ve bulundurulması yasak ağ bulundurmak			2	3			5
Profesyonel sualtı adamları dalış belgesi olmadan nargile ile dalarak su ürünleri avcılığı yapmak						1	1
Tarım il müdürlüğünden hamsi avcılığı izin belgesi almadan hamsi avcılığı yapmak					1	1	2
Yaptıkları avcılık ve avladıkları türlere ilişkin kayıtları usulüne uygun tutmamak					2	2	4
Yasak sahada dip trolü ile avcılık yapmak					5		5
Yasak zamanda algarna ile deniz salyangozu avlamak						1	1
Yasak zamanda gemide algarna bulundurmak					2		2
Yasak zamanda kalkan avcılığı yapmak,		2					2
Yasaklanan av araç ve gereçlerinin avlanma mahallinde bulundurmak					1	3	4
Genel toplam	32	21	27	44	36	32	192

Giresun ilinde karşılaşılan suçlara bakıldığında gerçek kişilere ait su ürünleri ruhsat tezkeresi olmamak veya göstermemek, algarna ile sahilden itibaren 500 metre alanda avcılık yapmak ve limanlar, balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak ilk sıralarda olduğu görülmektedir. Yıllara göre bakıldığında ise 2012 yılında diğer yıllara göre bariz bir fark olduğu görülmektedir (Tablo 31).

3.1.4. İllere Göre İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından Değerlendirilmesi

3.1.4.1. İllere Göre İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları

3.1.4.1.1. Artvin İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları

Tablo 32. Artvin ilinde ihlal yapan şahısların görev dağılımı (Yıl/Adet)

İhlal yapan şahısların görevi	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Donatan					4	1	5
Kaptan	3	7	8	4	19	1	42
Şahıs					1	2	3
Tayfa	2	1		6	61	3	73
Genel toplam	5	8	8	10	85	7	123

Artvin ilinde ihlal yapan şahıslar görevleri bakımından karşılaştırıldığında en fazla tayfalara işlem yapıldığı görülmektedir. 2013 yılında bariz bir şekilde artış olduğu görülmektedir (Tablo 32).

3.1.4.1.2. Rize İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları

Tablo 33. Rize ilinde ihlal yapan şahısların görev dağılımı (Yıl/Adet)

İhlal yapan şahısların görevi	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Balık Çiftliği		2				2	4
Donatan			3	6	3	6	18
Kaptan	1	1	7	9	26	14	58
Şahıs				3	1	2	6
Tayfa	7	3	5	4	14	7	40
Şöför		1					1
Genel toplam	8	7	15	22	44	31	127

Rize ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından karşılaştırıldığında en fazla kaptanlara işlem yapılmıştır. Balık çiftliklerine kafeslerin etrafına işaret konulmaması nedeniyle işlem yapıldığı da görülmektedir (Tablo 33).

3.1.4.1.3. Trabzon İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları

Tablo 34. Trabzon ilinde ihlal yapan şahısların görev dağılımı (Yıl/Adet)

İhlal yapan şahısların görevi	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Balık Çiftliği		1	4		1	11	17
Donatan			2	11	10	6	29
Kaptan	14	17	17	31	36	27	142
Şahıs		5		9	1	3	18
Şirket						1	1
Tayfa	9	5	10	78	11	8	121
Şöför	3						3
Genel toplam	26	28	33	129	59	56	331

Trabzon ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından incelendiğinde en fazla kaptanlara ve tayflara işlem yapıldığı görülmektedir. Balık çiftliklerinin bölgede yoğun olması nedeniyle kafeslerin etrafına işaretlerin konulmaması nedeniyle işlem yapıldığı görülmektedir (Tablo 34).

3.1.4.1.4. Giresun İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Açısından İhlal Sayıları

Tablo 35. Giresun ilinde ihlal yapan şahısların görev dağılımı (Yıl/Adet)

İhlal yapan şahısların görevi	Yıllar/Adet						Genel toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Şirket					2		2
Donatan			6	7	11	7	31
Kaptan	10	7	14	22	15	19	87
Şahıs	3	5	4	2	2		14
Tayfa	19	9	3	13	6	6	58
Genel toplam	32	21	27	44	36	32	192

Giresun ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından incelendiğinde en fazla kaptanlara işlem yapıldığı görülmektedir (Tablo 35).

3.1.4.2. İllere Göre İhlal Yapan Şahısların Görevleri Bakımından Kesilen İdari Para Cezaları

3.1.4.2.1. Artvin İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Bakımından Kesilen İdari Para Cezaları

Tablo 36. Artvin ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları (Yıl/₺)

İl	Görevi	Yıllar/₺						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Artvin	Donatan					11076	959	12035
	Kaptan	4248	28920	38122	7713	41984	959	121946
	Şahıs					272	564	836
	Tayfa	1773	360		4711	69225	1431	77500
Genel toplam		6021	29280	38122	12424	122557	3913	212317

Artvin ilinde ihlal yapan şahıslar görevleri bakımından kesilen idari para cezalarına bakıldığında kaptanlar ve tayfaların önde olduğu görülmektedir (Tablo 36).

3.1.4.2.2. Rize İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Bakımından Kesilen İdari Para Cezaları

Tablo 37. Rize ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları (Yıl/₺)

İl	Görevi	Yıllar/₺						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Rize	Balık çiftliği						1918	1918
	Donatan			2169	11141	3692	5754	22756
	Gemici						959	959
	Kaptan	708	1451	8564	8919	36920	26062	82624
	Şahıs				759	923	564	2246
	Tayfa	2471	2171	2709	2566	14299	8149	32365
	Usta gemici						959	959
	Yağcı						959	959
Genel toplam		3179	3622	13442	23385	55834	45324	144786

Rize ilinde ihlal yapan şahıslar görevli bakımından kesilen idari para cezaları miktarlarına bakıldığında kaptanların önde oldukları görülmektedir (Tablo 37).

3.1.4.2.3. Trabzon İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Bakımından Kesilen İdari Para Cezaları

Tablo 38. Trabzon ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları (Yıl/₺)

İl	Teknedeki görevi	Yıllar/₺						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Trabzon	Balık çiftliği			3264		1846	13426	18536
	Donatan			1008	22376	22152	5754	51290
	Kaptan	20532	36667	24101	40014	33233	28078	182625
	Şahıs		1216		2450	272	1523	5461
	Tayfa	4948	1800	6192	122934	11989	3816	151679
Genel toplam		25480	39683	34565	187774	69492	52597	409591

Trabzon ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları miktarlarına bakıldığında en fazla kaptanlara idari para cezası kesildiği görülmektedir (Tablo 38).

3.1.4.2.4. Giresun İlindeki İhlal Yapan Şahısların Görevleri Bakımından Kesilen İdari Para Cezaları

Tablo 39. Trabzon ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları (Yıl/₺)

İl	Görevi	Yıllar/₺						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Giresun	Balık çiftliği					6669		6669
	Donatan			4222	5042	21437	17272	47973
	Kaptan	14868	11205	10731	29002	17532	22514	105852
	Şahıs	2124	2380	2016	2220	1195		9935
	Tayfa	8480	3603	1552	26061	5054	5749	50499
Genel toplam		25472	17188	18521	62325	51887	45535	220928

Giresun ilinde ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları miktarlarına bakıldığında en fazla kaptanlara idari para cezası kesildiği görülmektedir (Tablo 39).

3.2. 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu Kapsamında 2009-2014 Yılları Arasında Araştırma Sahası El Konulan Malzemeler

3.2.1. İllere Göre El Koyulan Av Araç/Gereçleri

3.2.1.1. Artvin İlinde El Koyulan Av Araç/Gereçleri

Tablo 40. Artvin ilinde el koyulan av araçları sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

İl	El konulan malzemeler	Yıllar/Adet						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Artvin	Gırgır ağı		5	5	1	3		14
	Kalkan ağı					1		1
	Kefal ağı	2			1			3
	Barbun ağı	1						1
	Misina ağı						1	1
	Su altı tüfeği						1	1
Genel toplam		3	5	5	2	4	2	21

Artvin ilinde el konulan av malzemelerine bakıldığında gırgır ağlarının büyük farkla önde olduğu görülmektedir (Tablo 40).

3.2.1.2. Rize İlinde El Koyulan Av Araç/Gereçleri

Tablo 41. Rize ilinde el koyulan av araçları sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

İl	El konulan malzemeler	Yıllar/Adet						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Rize	Algarna					8		8
	Dalış takımı				1			1
	Gırgır ağı			1	1		2	4
	Kalkan ağı						1	1
	Kefal ağı	1					1	2
	Mezgit ağı				1			1
	Misina ağı				1	5		6
	Su altı tüfeği						1	1
Genel toplam		1		1	4	13	5	24

Rize ilinde el konulan av malzemelerine bakıldığında algarna ve kullanılması yasak olan misina ağlarının önde olduğu görülmektedir (Tablo 41).

3.2.1.3. Trabzon İlinde El Koyulan Av Araç/Gereçleri

Tablo 42. Trabzon ilinde el koyulan av araçları sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

İl	El konulan malzemeler	Yıllar/Adet						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Trabzon	Algarna		3		2	9	1	15
	Barbun ağı	2						2
	Gırgır ağı	2	2	1				5
	İstavrit ağı	1					1	2
	Kalkan ağı	2						2
	Kefal ağı			3	3		1	7
	Mezgit ağı	2			3			5
	Misina ağı					1	2	3
	Palamut ağı						1	1
	Trol ağı		1					1
	Voli ağı					1		1
Genel toplam		9	6	4	8	11	6	44

Trabzon ilinde el konulan av araçları incelendiğinde deniz salyangozu avcılığında kullanılan algarnaların önde olduğu görülmektedir (Tablo 42).

3.2.1.4. Giresun İlinde El Koyulan Av Araç/Gereçleri

Tablo 43. Giresun ilinde el koyulan av araçları sayılarının dağılımı (Yıl/Adet)

İl	El konulan malzemeler	Yıllar/Adet						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Giresun	Algarna			1	4	2		7
	Barbun ağı			1				1
	Deniz gözlüğü, palet			1				1
	Gırgır ağı	2					1	3
	Kefal ağı	3		4	3	1	3	14
	Mezgit ağı	1	1					2
	Misina ağı				1		3	4
	Trol ağı				1			1
	Genel toplam		6	1	7	9	3	7

Giresun ilinde el konulan av araçları incelendiğinde kefal ağının büyük bir farkla önde olduğu görülmektedir (Tablo 43).

3.2.2. İllere Göre El Koyulan Su Ürünleri Miktarları

3.2.2.1. Artvin İlinde El Koyulan Su Ürünleri Miktarları

Tablo 44. Artvin ilinde el koyulan su ürünleri miktarları (Yıl/Kg)

İl	El konulan ürünler	Yıllar/Kg						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Artvin	Hamsi					99872		99872
	İstavrit		800			13920		14720
Genel toplam			800			113792		114592

Artvin ilinde el konulan su ürünlerine bakıldığında hamsi balığı ve istavrit balığı olmak üzere iki tür önümüze çıkmaktadır (Tablo 44).

3.2.2.2. Rize İlinde El Koyulan Su Ürünleri Miktarları

Tablo 45. Rize ilinde el koyulan su ürünleri miktarları (Yıl/Kg)

İl	El konulan ürünler	Yıllar/Kg						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Rize	Çinekop				3,5			3,5
	Palamut				7		16	23
	İstavrit				965		1584	2549
	Hamsi		75000		12780	25000	30480	143260
	Sazan						12	12
	Zargana balığı	6,5						6,5
Genel toplam		6,5	75000	0	13755,5	25000	32076	145838

Rize ilinde el konulan su ürünleri miktarlarına bakıldığında hamsi balığının diğerlerine nazaran çok önde olduğu görülmektedir (Tablo 45).

3.2.2.3. Trabzon İlinde El Koyulan Su Ürünleri Miktarları

Tablo 46. Trabzon ilinde el koyulan su ürünleri miktarları (Yıl/Kg)

İl	El konulan ürünler	Yıllar/Kg						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Trabzon	Barbun		48					48
	Deniz salyangozu		455		595	245	320	1615
	Hamsi	134580	32	4800	238880	12000		390292
	İstavrit			1600	15920		3600	21120
	Mezgit			10				10
	Palamut					16		16
Genel toplam		134580	535	6410	255411	12245	3920	413101

Trabzon ilinde el konulan su ürünlerine bakıldığında hamsi balığının çok önde olduğu görülmekte olup bu ürünü sırası ile istavrit balığı ve deniz salyangozu takip etmektedir (Tablo 46).

3.2.2.4. Giresun İlinde El Koyulan Su Ürünleri Miktarları

Tablo 47. Giresun ilinde el koyulan su ürünleri miktarları (Yıl/Kg)

İl	El konulan ürünler	Yıllar/Kg						Genel toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Giresun	Barbun				80			80
	Deniz salyangozu			1155		490	1950	3595
	Hamsi	35360				44180	3440	82980
Genel toplam		35360		1155	80	44670	5390	86655

Giresun ilinde el konulan su ürünleri miktarlarına bakıldığında hamsi balığı başta olmak üzere ve deniz salyangozunda yoğunlaştığı görülmektedir (Tablo 47).

3.2.3. İllere Göre El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri

3.2.3.1. Artvin İlinde El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri

Tablo 48. Artvin ilinde el konulan sahipsiz av araçlarının dağılımı (Yıl/Adet)

İl	Ağ özelliği	Yıllar/Adet		Genel toplam
		2013	2014	
Artvin	Kalkan ağ	1		1
	Tek katlı misina ağ	2	13	15
Genel toplam		3	13	16

Artvin ili içersinde sahibi belli olmayan kullanılması ve bulundurulması yasaklanmış av aracı olan tek katlı misina ağlarının 15 adet ile başta olduğu görülmektedir (Tablo 48).

3.2.3.2. Rize İlinde El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri

Tablo 49. Rize ilinde el konulan sahipsiz av araçlarının dağılımı (Yıl/Adet)

İl	Ağ özelliği	Yıllar/Adet		Genel toplam
		2013	2014	
Rize	Kalkan ağ	1	3	4
	Tek katlı misina ağ	2	113	115
	Kefal ağ		2	2
Genel toplam		3	118	121

Rize ili içersinde sahibi belli olmayan kullanılması tamamen yasaklanmış veya kullanılması tamamen yasaklanmamış o anda kullanılması yasak olan av araçlarına bakıldığında tek katlı misina ağ 115 adet ile en fazla olduğu görülmektedir (Tablo 49).

3.2.3.3. Trabzon İlinde El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri

Tablo 50. Trabzon ilinde el konulan sahipsiz av araçlarının dağılımı (Yıl/Adet)

İl	Ağ özelliği	Yıllar/Adet		Genel toplam
		2013	2014	
Trabzon	Dalyan ağ	1		1
	Kalkan ağ	1	8	9
	Tek katlı misina ağ	45	107	152
	Kefal ağ		1	1
Genel toplam		47	116	163

Trabzon ili içersinde sahibi belli olmayan kullanılması tamamen yasaklanmış veya kullanılması tamamen yasaklanmamış o anda kullanılması yasak olan av araçlarına bakıldığında tek katlı misina ağlarının 152 adet ile başta olduğu görülmektedir (Tablo 50).

3.2.3.4. Giresun İlinde El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri

Tablo 51. Giresun ilinde el konulan sahipsiz av araçlarının dağılımı (Yıl/Adet)

İl	Ağ özelliği	Yıllar/Adet		Genel toplam
		2013	2014	
Giresun	Kalkan ağ		3	3
	Tek katlı misina ağ	28	16	44
	Kefal ağ	1		1
Genel toplam		29	19	48

Giresun ili içersinde sahibi belli olmayan kullanılması tamamen yasaklanmış veya kullanılması tamamen yasaklanmamış o anda kullanılması yasak olan av araçlarına bakıldığında tek katlı misina ağlarının 44 adet ile başta olduğu görülmektedir (Tablo 51).

4. TARTIŞMA ve SONUÇLAR

Doğu Karadeniz illerinden Sinop ve Samsun illerinde trol, beyaz kum midyesi gibi farklı avcılık çeşitleri olmasına karşın, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin illerinde ortak olarak gırgır, voli ağları, algarna, uzatma ağları, serpm ve amatör avcılık avcılıkta kullanılan av araçları ile avcılık yapılmaktadır. Avlanılan deniz balıklarının büyük kısmı çoğunluğu gırgır ağları ile avlanılmaktadır. Avlanılan ürünlerin başında göçmen bir balık olan hamsi balığı gelmektedir. Hamsi balığının karasularımıza ve münhasır ekonomik bölgemize girmesi ile beraber balıkçı teknelerimizin takibi başlamakta genellikle bu takip Gürcistan sınırında son bulmaktadır. Bu takibe sadece Karadeniz limanlarına bağlı bulunan balıkçı tekneleri değil, Marmara ve diğer denizlerimizde bulunan limanlara bağlı balıkçı teknelerine zaman zaman katılmaktadır. Bu nedenle hamsi balığı döneminde Karadeniz’de gırgır avcılığı yapan balıkçı teknelerinde artış gözlenmektedir. Hamsi balığının ülkemiz sınırlarını terk ederek Gürcistan karasularında ve münhasır ekonomik bölgesinde yataklaması nedeniyle ülkemiz gırgır tekneleri sahipleri tarafından Bakanlıktan ve ilgili ülkeden izin arak avcılık yapmak için Gürcistan karasularına intikal etmektedirler. Gürcistan karasularında ve münhasır ekonomik bölgelerinde avlana ürünler Hopa Limanı’ndan karaya çıkarılarak ülkemize giriş yapmaktadır.

Balıkçı tekneleri arasında toplam beş yıllık av sezonunda su ürünleri ihlali yaptıkları belirlenen 551 adet teknede bulunan 752 kişiye ve tekne olmaksızın bireysel olarak avcılık yapan 21 kişiye su ürünleri ihlali yaptıkları tespit edilerek yasal işlem uygulanmıştır. En fazla ihlal yapan kişiye 2013 yılında rastlanmıştır. İller bazında ise en fazla ihlal yapan kişiye Trabzon ilinde tespit edilmiştir. Genel suç dağılımına aylara göre bakıldığında 12. ve 1. aylarda yoğunlukta olduğu gözlenmektedir.

Algarna ile yasadışı deniz salyangozu avcılığına 2010 yılında karşılaşılmaya başlanmış, 2012 ve 2013 yıllarında büyük bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Aylara göre bakıldığında en yoğun 10. ayda yasadışı algarna ile deniz salyangozu avcılığına rastlanmaktadır.

Sahibi belli olmayan kullanılması ve avlanma mahallerinde, tekne üzerinde, balıkçı barınakları, barınma ve çekek yerlerinde bulundurulması yasak olan tek katlı ve çoklu tek katlı misina ağları zaman zaman zaman balıkçı barınaklarından toplanmasına rağmen yinede zaman zaman avlanma mahallinde, balıkçı barınakları, barınma ve çekek yerlerinde rastlanılmaktadır. Balıkçı barınakları, barınma ve çekek yerlerinde de yasağın başladığı 2013 yılından itibaren Giresun-Artvin arasında toplam 322 adet misina ağına el konulmuştur.

Son beş yıl içerisinde Giresun-Artvin arasında Sahil Güvenlik Trabzon Grup Komutanlığı bağlularınca 422280 Kg hamsi ve istavrit balığına el konulmuştur. Yakalanan küçük boyda hamsi ve istavrit balıklarının yakalandıkları aylara bakıldığında 11., 12., 1., ve 2. aylar olduğu görülmektedir. Hamsi balığının yoğun olarak 12. ve 1. ayda yakalandığı görülmektedir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının İl/İlçe teşkilatları, Jandarma Genel Komutanlığının İl/İlçe Komutanlıkları, Belediyeler ve Kanunlar çerçevesinde su ürünleri yasaklarını denetleme görevi verilen birçok kurum ve kuruluşlar, benzer denetim faaliyetlerini gerçekleştirmekte ve yasal işlem uygulamaktadırlar. Ancak belirtilen bu kurumların hepsinin gerçekleştirdikleri denetimlerin Karadeniz'in bütününe 4 yıllık süre içerisinde 24 saat günün her zamanında yeterli ve etkin denetim yaptıklarını söylemek zordur. Bunun nedeni olarak belirtilen bu kurum ve kuruluşlarının başta gerekli donanım, eğitimli personel, çalışma şartları ve zamanı açısından istenilen düzeyde olmadığı da bilinen bir gerçektir.

Öncelikle en etkin ve sürekli denetim yapan Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurlarının ve personelinin artmasına paralel olarak, denetim ve kontrol faaliyetlerinin etkinliğinin de yükseldiği düşünülmektedir. Dolayısıyla kontrol ve denetimlerde artışın olması, olabilecek ihlallerin açığa çıkarılmasını daha kolaylaştıracaktır. Bir baksa unsur ise Sahil Güvenlik Komutanlığının ve diğer kamu kuruluşlarının bilgilendirme toplantıları, çalıştay, panel vs. gibi eğitim faaliyetleri ile su ürünleri avcılığı yapan balıkçıları olumlu yönde etkileyerek ihlallerden uzak durmasına neden olabilmesidir. İhlallerin sonucunda balıkçı teknelerinin maruz kaldıkları cezaların her yıl artması da balıkçıları ihlalden uzak tutacak bir faktör olarak da değerlendirilmektedir.

Genel itibariyle gerek ihlal unsurlarının çeşitleri gerekse ihlal durumunu yapan farklı balıkçı teknelerinin özellikleri Karadeniz’de ki farklılıkları bilinmektedir. Karadeniz’de göç eden balık türlerinin dağılımı bölgesel farklılıklar sebebiyle değişiklik göstermektedir. Örneğin hamsi avcılığının Doğu Karadeniz’de yoğunlaşması, gırgır teknelerinin bölgeye toplanmasına ve anılan bölgede gırgır tekneleri ile yapılan ihlallerin artmasına neden olmaktadır. Diğer bir taraftan gırgır teknelerinde çalışan kişi sayısının fazla olması nedeni ile mevzuatımız gereğince suça iştirak eden kişilere ayrı ayrı kesilmesinden dolayı gırgır teknelerinde işlem sayısı fazla görülmektedir.

Münhasır Ekonomik Bölgemiz dışında izinsiz avcılık yapan teknelerimizde son yıllarda önemli bir artış olduğu görülmektedir. Bunun gerekçelerinin başında Gürcistan’ın Abhazya bölgesinde otoritesinin olmaması görülmektedir.

Balıkçı tekneleri gruplandırıldığında, 2/1, 2/2, 3/1 ve 3/2 numaralı tebliğlerde var olan yasaklara uyma konusunda herhangi bir grubun ayrışmadığı görülmüştür. Avlanma türlerine göre teknelerin ihlallerin ekonomik karlılık düşünüldüğünde farklılıklar göstermektedir. Gırgır teknelerinin küçük boyda balık avcılığına belirli dönemlerde yönelmeleri buna örnek gösterilebilir. Bu da ihlallerin ekonomik getirilere paralel olarak artabileceğini göstermektedir.

Yapılan yasadışı faaliyetlerin bölgelere, illere ve ilçelere göre farklılık göstermesinin başında bölgede bulunan balıkçıların sosyo-ekonomik durumları, yasaklar hakkında gerekli bilgiye sahip olmamaları, yapılan kontrollerin sıklık aralıkları, işleme tesislerinin talepleri gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır.

Sahil Güvenlik Trabzon Grup Komutanlığı’nın etkin kontrolü sonucunda, elde edilen verilerin balıkçılık av sezonlarında balıkçılık davranışlarının ne yönde olduğunu göstermekle birlikte, bu ihlallerin sadece denizlerde kontrolle sınırlı olması stokların korunmasında yeterli olmayacağı değerlendirilmektedir.

5. ÖNERİLER

İlgili Bakanlık tarafından balıkçı teknelerinin etkin takibinin sağlanması, elektronik ortamda takibi mümkün olmuyorsa istenildiğinde en yakın limana gelmesinin,

Bölgemizde belirli alanlarda koruma alanları ilan edilerek her türlü ticari avcılığa ve diğer faaliyetlere (örneğin kum alınmasına) yasaklanmasının,

Belirli yıllarda belirli alanları avcılığa kapatılarak tarımda uygulanan nadas usulünün bölgemizde uygulanmasının,

Yasak alanlar belirlenirken tüm bölgenin bölüm bölüm sosyo-ekonomik yapısı, faaliyette bulunan balıkçı sayısı, ekonomik durumları incelenerek ilan edilmesinin,

İlgili Bakanlık tarafında su ürünlerinin gelecek nesillere aktarılması bakımından su ürünlerinin türlerinin çoğunlukla avlanabilecek ekonomik boyutun altına düştüğü durumlarda (örneğin hamsi balığının ülkemiz sularını terk ettiği dönemlerde ülkemiz karasularında hamsi balığının ekonomik boyutunun altında olduğu tespit edilmiştir.) avcılığının yasaklanmasının,

Karaya çıkış noktalarının aktif hale getirilerek ürünlerin bu noktalardan karaya çıkarılmasının,

Balık isleme tesislerine, özellikle balık unu tesislerine kota getirilmesi,

Yasaklar konulurken avcılık faaliyetinin yapılış şekli, süresi, yaptığı sörti sayısı v.b. gibi hususlar göz önüne alınarak ekonomik olarak da değerlendirilip yasak kurallarının konulması,

Gerçek kişiler için su ürünleri ruhsat tezkeresi verilirken su ürünleri mevzuatı hakkında sınava tabi tutularak verilmesinin balıkçıları bilinçlendireceği,

Çeşitli avcılık izinleri dönem dönem verilmektedir, bu izinler verilirken avlanılacak tür, kullanılacak av aracı ve konuya ilişkin mevzuat hakkında belgeyi veren kurum tarafından bilgilendirme yapılması,

Denizlerde kontrollerin yanısıra karada da kontrollerin sıkı bir şekilde yapılması.

Su Ürünleri Kanununa göre karada kontrol için görevlendirilmiş (emniyet, jandarma v.b.) kurumların konu hakkında bilgilendirme yapılması, yeterli teknik bilgiye sahip personelin istihkam edilmesi ve faaliyetlerinin artırılması,

Kullanılması ve bulundurulması tamamen yasaklanan av araçlarının satışının da yasaklamasının,

Su ürünleri ile ilgili kurallar konulurken denetlenebilirliğinin de göz önüne alınarak konulması,

uygun olacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKLAR

- Anonim, 2000.** Ülkemiz Su Ürünleri Sektörünü Geliştirme Stratejileri.TC Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Ankara. Yayın No: 8, 54s
- Birgel, F., Bekiroğlu, Y., Gücü, A.C., Nirmann, U. ve Kıdeys, A.E., 1996.** Karadeniz Stok Tespiti Projesi Balıkçılık Araştırmaları. TÜBİTAK, DEBÇAG 74G, DEMÇAG 139/G ve DEBAG 115/G Final Raporu, Erdemli Deniz Bilimleri Enst., Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü, Trabzon, 172 s.
- Büyükhatipoğlu, S., Bat, L., Kıdeys, A.,Tugrul, S., Zagorodnyaya, J., Gündoğdu, A., Akbulut, M., Çulha, M., Günlügör, G., Eker, E. ve Satılmış, H.H., 2002.** Orta Karadeniz'in Sinop Burnu Bölgesinin Biyokimyasal Dönüşüm Çalışmaları, Proje No: YDABÇAG-619/G 197Y156, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sinop Su Ürünleri Fakültesi, Deniz Biyolojisi Anabilim Dalı, 57000 Sinop. 92 s
- Erkoyuncu, İ., 1995,** Balıkçılık biyolojisi ve popülasyon dinamiği, O.M.U. yayınları,yayın No: 95-65.
- Fasham, M.J.R., 1978.** The statistical and Mathematical Analysis of Plankton Pactices.In: Oceanography and Marine Biology (an Annual Review,vol:16.), Ed. By:H. Barnes. P:43-81.
- Genç, Y., Zengin, M., Basar,S., Tabak., Ceylan. B., Çiftçi, Y., Üstündağ, C., Akbulut, B., ve Şahin, T., 1999.** Ekonomik deniz ürünleri araştırma projesi . Tarım ve Köy isleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ekonomik Deniz Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Trabzon, 158. 73
- Hoşsucu, H., 1998.** Balıkçılık-1, Ege Üniversitesi, Bornova-İzmir, 247s.
- Kocataş, A., 1994,** Ekoloji ve çevre biyolojisi .E.Ü Fen Fakültesi ders kitapları, Seri:124, 387s
- Kıdeys, A.E., Mutlu, E., Oguz, T., Okyar, M., Özsoy, E.,Tugrul, S. ve Yılmaz, A., 2000.** Dip ve Ulusal Deniz Arastırma ve zleme Programı. Akdeniz, Marmara Denizi, Türk Bogazlar Sistemi, Karadeniz ve Atmosfer Altı Projeleri 1995-1999 Dönemi Sentez Raporu. (Ed. Salihoglu, . ve Mutlu, E.,)ODTÜ:239-326 s.
- Kıdeys, A., 1994.** Recent dramatic changes in the Black Sea ecosystem: The reason for the sharp decline in Turkish anchovy fisheries. J. Mar. Sys., 5: 171-181.
- Laevastu , T. and Larkins, H.A., 1981,** Marine fisheries ecosystem, its quantitative evaluation and management, Fishing News Books Ltd,162p.
- Mee, L.D. 1992.** The Black Sea in crisis: a need for concerted international action . Ambio, 21(3): 278-286

- Oguz, T., La Violette, P.E. and Ünlüata, Ü., 1992.** The upper layer circulation of the Black Sea: It's variability as inferred from hydrografic and satellite observation. J. of Geophysical Res.,97(8):569-584
- Oğuz, T. ve Tuğrul, S., 1998.** Denizlerimizin genel oşionografik özelliklerine toplu bir bakış. Türkiye Denizlerinin ve Çevre alanlarının Jeolojisi (Editör: N. Görür) Tübitak Üniversite-MTA, Ulusal Deniz Jeolojisi ve Jeofiziği Programı, İstanbul, 1-21.
- Prodanov, K., Konstantin, M., Daskalov, G., Konstantin, M. and Chashchin, A., 1996.** Enviromental Manegement of Fish Resources in The Black Sea and Their Exploitation. Preliminary version. FAO, Fisheries Circular, Rome, No: 909, 83p
- Sahil Güvenlik, 2010.,** Sahil Güvenlik Komutanlığı internet sitesi., (12 Şubat 2010) <http://www.sahilguvenlik.gov.tr> adresinden
- Sezen, B. , 2005.,** İzmir Homa Lagünü gümüş balığı populasyonunun biyolojik özelliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 1 s.
- Shiganova, T.A., Musaeva, E. I., Bulgakova, Yu. V., Miryozan, Z. A. and Martynyuk, M.L., 2001.** Invarde ctenophores Mnemiopsis leidy (A. Agassiz) and Beroe ovata Mayer 1912, and influence on the pelagic ecosystem of Northeartstern Black Sea Biology Bulltein, Vol,30, No:2: 180-190.
- Timur, B. 2013,** Kıyı Yapıları, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı XI. Bölge Müdürlüğü TRABZON
- URL-1, 2012.** <http://tuikapp.tuik.gov.tr/balikcilikdagitimapp/balikcilik.zul> adresinden
- URL-2, 2014.** <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/16327047.asp> adresinden
- URL-3, 2014.** http://www.tuik.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT_ID=13&KITAP_ID=52
- Zengin, M. 2000.** Doğu Karadeniz'de Hamsiye Dayalı Olarak Faaliyet Gösteren Balık Unu-Yağı Fabrikalarında Son On Yılda (1990-2000) Meydana Gelen Gelişmeler. Su Ürünleri Sempozyumu Sinop, 20-22 Eylül.
- Zengin, M. 2000 .** Türkiye'nin Doğu Karadeniz Kıyılarındaki Kalkan (Scophthalmus maeoticus, Palas, 1811) Balığının Biyoekolojik Özellikleri ve Populasyon Parametreleri. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 211 s.

ÖZGEÇMİŞ

Ali AYZ 1975 yılında Trabzon'un Yomra İlçesi Özdil Köyünde doğdu. İlk ve orta okulu Oymalı Köyünde, lise eğitimini ise Trabzon Affan Kitapçiođlu Lisesi'nde tamamladı. 1994 yılında başladığı lisans eğitimini Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sinop Su Ürünleri Fakültesi'nde tamamlayarak 1998 yılında mezun oldu. 2005 yılında Sahil Güvenlik Karadeniz Bölge Komutanlığında Su Ürünleri Mühendisi olarak göreve başladı. 2009 yılından itibaren Sahil Güvenlik Trabzon Grup Komutanlığında görev yapmaktadır. 2013 yılında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'nde başladığı Yüksek Lisans eğitimine devam etmektedir.